БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 53 (16.743). | 4 март 1977 йил, жума | Баҳоси 2 тийин.

КЕЧА ТОШКЕНТДА ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ УН БИРИНЧИ СЪЕЗДИ ОЧИЛДИ. СЪЕЗД ДЕЛЕГАТЛАРИ ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ РЕСПУБЛИКА СОВЕТИНИНГ ҲАМДА РЕСПУБЛИКА КАСАБА СОЮЗЛАРИ РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИНИНГ ҲИСОБОТЛАРИНИ ТИНГЛАДИЛАР.

СЪЕЗД ЎЗ ИШИНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА.

ТОШКЕНТ. 3 март 1977 йил. Ўзбекистон Касаба союзларининг XI съезди. Суратда: съезд мажлислар зали.

А. Абалян фотоси.

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

ТЎҚУВЧИЛАРГА АТАБ

«Ўзбектекстильмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Тошкентдаги бош корхонаси «Р-192-5» ва «Р-260-5» маркали янги пилталаш машиналари тайёрлашни ўзлаштирди. Бу машиналар аввалги моделдаги дастгоҳлардан анча афзал. Универсаллиги билан ажралиб туради. Турли хил толалардан тўқимачилик ярим фабрикати пилталари тайёрлаб беради.

МАСЪУЛИЯТЛИ БУЮРТМА

Тошкент чинни заводи коллективи аср қурилиши — Байкал-Амур магистраль темир йўли бунёдкорларидан масъулиятли ҳамда фахрли буюртма олди. Шунга кўра, қўли гул ишчилар чиройли, нафис пиёла, чойнак, тарелкаларни тайёрлашга киришдилар. Ҳадемай, «Олма гули», «Дилором», «Қўшбанд» деб аталувчи сервизларнинг дастлабки туркуми БАМга йўл олади.

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

Бухоро ип-газлама комбинатида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақа кундан-кунга авж олмоқда. Мусобақада калавачилардан коммунист Н. Федорова ва О. Климовалар айниқса яхши кўрсатқичларга эришмоқдалар. Улар нормадагидан икки баравар кўп — 32 тадан дастгоҳга хизмат кўрсатиб, келаси йилнинг апрель ойи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар.

ТОШКЕНТДА НАШР ЭТИЛДИ

«Ўзбекистон» нашриёти «Ривожланган социалистик жамият экономикасини бошқариш масалалари» тўпламини ўзбек тилида чоп этди.

Тўпламга КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ривожланган социализм шароитида экономикага партия раҳбарлиги ва давлат бошқаруви масалаларига оид нутқлари, доклад ва мақолалари киритилган.

[ЎзТАГ].

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ XI СЪЕЗДИГА

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети Касаба союзлари XI съездининг делегатларини — республика қаҳрамон ишчилар синфи, шонли колхозчи деҳқонлар ва халқ зиёлиларининг вакилларини қизғин ва самимий табриклайди.

Ўзбекистон Касаба союзларининг XI съезди КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини бажариш учун умумхалқ кураши, ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун меҳнаткашларнинг куч-ғайратини сафарбар қилиш даврида, КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарори ватанпарварлик ғайрат-шижоатини ғоят кучайтириб юборган бир вазиятда ўтмоқда.

Бизнинг мамлакатимиз ўтган йили ленинчи партия, КПСС Марказий Комитетининг, халқлар тинчлиги ва бахт-саодати учун оташин курашчи, замонамизнинг атоқли сиёсий ва давлат арбоби КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг раҳбарлигида бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашда, халқаро кескинликнинг юмшатилишини чуқурлаштиришда жуда катта муваффақиятларга эришди. Янги беш йилликнинг биринчи йилида Ватанимизнинг иқтисодий қудрати янада мустаҳкамланди, халқ турмушининг моддий фаровонлиги ва маданий даражаси юксалди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам қўлга киритилаётган муваффақиятларга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Республика саноати маҳсулотни реализация қилиш ва энг муҳим буюмларнинг кўпчилигини ишлаб чиқариш йиллик планини муддатидан илгари бажарди. Деҳқонлар ажойиб муваффақиятлари билан Ватанга қувонч бахш этдилар. Колхозлар ва совхозлар пахтачиликнинг бутун тарихида биринчи марта рекордли пахта хосили — 5 миллион 333 минг тонна пахта териб олиб, давлатга топширдилар. Дон, хусусан маккажўхори ва шоли, шунингдек сабзавот ва полиз экинларини етиштириш кескин суратда ортди. Жамоат чорвачилиги маҳсулдорлиги кўпайди. Ўтган йил ичида кўпгина уй-жой, мактаб, болалар муассасалари, маданий-маиший объектлар қурилди.

Касаба союзлари экономика ва маданиятни ривожлантиришга, меҳнаткашларни тарбиялашга катта ҳисса қўшмоқдалар. Улар социалистик мусобақани кенг ривожлантириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, қувватлардан яхши фойдаланиш, тежамкорлик учун, ишлаб чиқариш планларини муддатидан илгари бажариш, ихтирочилик ва рационализаторликни ривожлантириш учун ватанпарварлик ташаббусларини ёйиш соҳасида катта ташкилотчилик ишларини олиб бормоқдалар. Касаба союзларининг меҳнаткашларни юксак ғоявийлик, социалистик интизом ва уюшқоқлик руҳида, коммунистик ахлоқ принциплари ва нормаларига риоя қилиш руҳида тарбиялаш соҳасидаги роли ошиб бормоқда.

Барча совет кишилари каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам яхши кайфият, ишонч ва умидворлик туйғулари билан беш йилликнинг иккинчи йилини бошладилар, 1977 йилнинг юксак социалистик мажбуриятларини ва умуман беш йилликни бажариш учун курашни кенг авж олдирдилар. Саноатдаги илғор ишчилардан 14 киши ва қурилишдаги илғор ишчилардан 15 киши уч ярим-тўрт йиллик планларни Улуғ Октябрнинг 60 йиллигигача бажариш ва ўнинчи беш йилликда икки беш йиллик планларни туғаллаш соҳасида ажойиб ташаббус билан майдонга чиқди. Неча юз минглаб меҳнаткашлар ватанпарварларнинг ана шу қимматли ташаббусини қўллаб-қувватламоқдалар. Қишлоқда кўпгина эзгу ташаббуслар пайдо бўлди ва пайдо бўлмоқда. Ишчиларнинг, колхозчиларнинг, зиёлиларнинг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини ва беш йилликнинг шундан кейинги йилларини янги буюк муваффақиятлар билан кутиб олиш йўлидаги аҳд-паймони кучайиб бормоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика Касаба союзларининг фаолиятига юксак баҳо берган ҳолда, уларни меҳнат коллективларида ташкилотчилик ва тарбия ишини зўр ғайрат ва сабот билан олиб боришга, барча бўғинларда ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини оширишга эришиш, меҳнат ҳақидаги қонунлар ва техника хавфсизлигига риоя қилиниши устидан жамоатчилик назоратини кучайтиришга, меҳнаткашларга маданий-маиший хизматни яхшилаш билан актив шуғулланишга даъват этади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика Касаба союзлари партия ташкилоти раҳбарлигида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг тарихий XXV съезди белгилаган улкан вазифаларни амалга оширишга, Ўзбекистон меҳнаткашлари 1977 йилги ва умуман ўнинчи беш йилликка қабул қилган социалистик мажбуриятларни бажаришга муносиб ҳиссаларини қўшадилар, деб қатъий ишонч билдиради.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ XI СЪЕЗДИ

А. Навоий номли театр тантанавор безатилган. 3 март куни бу ерда Ўзбекистон Касаба союзларининг XI съезди очилди. Касаба союзларининг сафларига бирлашган республиканинг уч миллион тўққиз юз минг меҳнаткаши Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги арафасида ўз фаолиятини чуқур ва ҳар томонлама таҳлил қилиш учун, КПСС XXV съезди талаблари асосида Касаба союзлари ишини янада такомиллаштириш учун нималар қилиш зарурлиги хусусида биргаликда фикрлашиб олиш мақсадида бу ерга ўз вакилларини юбордилар.

Съезднинг раҳбар органлари сайланади. Ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, фан ва адабиётнинг таниқли арбоблари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари съезд президиумидан жой оладилар. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, И. Р. Қурбонов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Н. Маҳмудов, Э. Б. Нордман, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, ВЦСПС секретари А. В. Викторов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Х. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, С. Мамарасулов, М. Д. Мухортов, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев президиумда ўтирибдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан съезднинг фахрий президиумига сайланади.

Съезднинг қуйидаги кун тартиби тасдиқланади:

1. Ўзбекистон Касаба союзлари республика Советининг ҳисоботи.
2. Ўзбекистон Касаба союзлари ревизия комиссиясининг ҳисоботи.
3. Ўзбекистон Касаба союзларининг республика Советини сайлаш.
4. Ўзбекистон Касаба союзларининг ревизия комиссиясини сайлаш.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовга сўз берилади. У Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг республика Касаба союзлари XI съездига табригини ўқиб берди ва нутқ сўзлади.

Ўзсовпроф раиси М. А. Зоидов Ўзбекистон Касаба союзлари республика Советининг иши тўғрисида ҳисобот доклади қилди.

Ўзбекистон Касаба союзлари ревизия комиссиясининг раиси А. Е. Григорьев шу комиссиянинг ҳисобот докладини қилди.

Докладларни муҳокама қилишда Тошкент область Касаба союзлари Советининг раиси А. В. Браилов, Самарқанд суперфосфат заводининг аппаратчиси С. Қаландаров, Қорақалпоғистон область Касаба союзлари Советининг раиси Д. К. Қутибоев, Ўрта Осиё темир йўли Касаба союзлари Советининг раиси С. Н. Комилов, Марғилон «Атлас» шойи ишлаб чиқариш бирлашмасининг тўқувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Ҳусанова, Самарқанд область Касаба союзлари Советининг раиси М. Х. Ҳасанова, «Висотстрой» трестининг Тошкентдаги 17-қурилиш бошқармаси комплекс бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Х. Қорабоев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитетининг раиси М. Иброҳимов, Сурхондарё область касаба союзлари Советининг раиси Г. Ф. Мўминов, «Ёш гвардия» нашриёти бош редакторининг ўринбосари Э. Воҳидов, Андижон область касаба союзлари Советининг раиси Т. Р. Каримова, Сирдарё область, Боёвут районидаги Руцкий номли совхоз сут-товар фермасининг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. А. Котова, Наманган область касаба союзлари Советининг раиси М. Эгамбердиев, Қўнғирот районидаги Чапаев номли шоликор совхоз бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони У. Бекниёзов, Фарғона область касаба союзлари Советининг раиси П. Латибжонов қатнашдилар.

Съезд мандат комиссиясининг докладини тинглади ва уни тасдиқлади. Шу комиссия раиси А. И. Будагов мандат комиссиясининг докладини қилди.

Пионерлар съезд қатнашчиларини табрикладилар.

Қардош республикаларнинг Касаба союз ташкилотларидан съезд номига келган табрик телеграммалари ўқиб эшиттирилди.

Ўзбекистон Касаба союзларининг XI съезди ўз ишини давом эттирмоқда.

(ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТОПШИРИҒИНИ БАЖАРАМИЗ!

Андижонда ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун, 1976 йилги халқ хўжалик планини муваффақиятли бажариш учун ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида эришган муваффақиятлари учун шаҳарнинг КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланганлиги муносабати билан тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Байроқни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Л. И. Греков топширди.

— Биз, андижонликлар, — деди ўз нутқида «Электродвигатель» заводининг прессловчиси Н. Ф. Голев, — ўз меҳнатимизга ана шундай юқори баҳо берилганлигидан ғоят тўлқинландик. Бу мукофот бизни янада зўр илҳом ва ғайрат билан ишлашга чорлайди, шундай ишлайликки, Ватан бизга «раҳмат» айтсин.

Йиғилишда шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Й. Ҳамидов, ёғ-мой комбинати партия ташкилотининг секретари З. А. Алексеева ва бошқалар сўзга чиқиб, юксак мукофот учун партия ва ҳукуматга, шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга миннатдорчилик билдирдилар. Нотиқлар Андижон меҳнаткашлари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятни, партиянинг XXV съезди тарихий қарорларида белгилаб берган вазифаларни шараф билан бажариш учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар деб ишонтирдилар.

Ҳозир минг-минглаб андижонликлар «Октябрчасига, коммунистчасига ишлаймиз» деган шиор остида меҳнат қилмоқдалар. Йиғилишда шаҳар меҳнаткашлари саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш йиллик планини муддатидан илгари, 18 декабргача бажаришга, пландан ташқари 16 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилишга, маҳсулотнинг 15 турига сифат белгиси берилишига эришишга қатъий бел боғлаганликларини таъкидладилар.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети номига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

* * *

Социалистик мусобақада эришган муваффақиятлари учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланганлиги туфайли 2 март куни Тошкент 4-ғалла маҳсулотлари комбинатида бўлиб ўтган тантанали йиғилиш меҳнаткашларнинг шодиёна ва тўлқинлантирувчи байрамига айланиб кетди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат Н. Маҳмудов байроқни корхона коллективига топширди.

— Меҳнатимизга бу қадар юксак баҳо берилганлиги учун партия ва ҳукуматдан чексиз миннатдормиз, — деди ўз сўзида комбинат директори Р. Э. Эргашев. — Ҳозир цехларда ва бригадалардаги меҳнат жўшқинлиги корхонанинг ҳар бир ишчиси Ватаннинг топшириғини муносиб равишда уддалашга интилаётганлигидан далолат беради. Биз Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига қадар беш йилликнинг икки йиллиги топшириғини бажаришга, планга қўшимча равишда беш миллион сўмлик маҳсулот чиқаришга аҳд қилдик.

— Бу мукофот бизларни янги меҳнат зафарларига отлантиради, — деди ишчи В. Я. Ковшова.

Йиғилиш иштирокчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети номига мактуб йўллаб, КПСС XXV съезди қарорларини муваффақиятли амалга ошириш учун бутун куч-ғайратимизни сарфлаймиз деб ишонтирдилар.

[ЎзТАГ].

ЖАНГОВАР ИШ ПРОГРАММАСИ

СССР ЖУРНАЛИСТЛАР СОЮЗИНИНГ IV СЪЕЗДИ

СССР Журналистлар союзининг IV съезди Катта Кремль саройида уч кун давом этди. Съезд оммавий ахборот ва пропаганда воситалари ходимларининг партия ва халқ ишига, коммунизмнинг буюк ишига чексиз садоқатини намойиш қилди.

Съезд делегатлари Г. Сафиева (Тожикистон), Д. Д. Турсунов, (Қирғизистон), А. В. Хачикян (Арманистон), А. М. Мамедов (Туркманистон), В. И. Федотова, В. И. Севастьянов, Я. Н. Засурский (Москва), А. Т. Саремяги (Эстония), В. Л. Аракчеев (Набережние Челни) ва бошқалар ўз нутқларида матбуот, телевидение ва радиоэшиттириш, нашриётлар ва информация агентликлари ходимлари кўп минг кишилик отрядининг бутун фаолияти КПСС XXV съезди тарихий қарорларини муваффақиятли амалга оширишга, Совет давлатининг коммунистик қурилиш йўлидан ғолибона юришининг 60 йил мобайнида эришган ютуқларини атрофлича кўрсатиб беришга қаратилганлигини таъкидлаб ўтдилар.

Съезд делегатлари совет журналистикасини ривожлантиришга ғоят катта эътибор бериб, ғамхўрлик қилаётганликлари учун жонажон партияга, КПСС Марказий Комитетига, ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги унинг Сиёсий бюросига совет матбуотининг барча ходимлари номидан қизғин миннатдорчилик изҳор этдилар.

Вьетнам Социалистик Республикаси радиоси ва телевидениесининг Бош директори Чан Лам, Корея Халқ Демократик Республикаси Журналистлар союзи Марказий Комитети раисининг ўринбосари Хан Дюн Тхек, Кубада чиқадиган «Гранма» газетаси Бош редакторининг ўринбосари Х. Ортис, Польша Журналистлар союзи бош правлениесининг раиси Я. Метковский, Руминия Социалистик Республикаси журналистлар кенгашининг раиси О. Палер съезд қатнашчиларини, барча совет журналистларини табрикладилар.

Съездда КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлими мудирининг ўринбосари В. Н. Севрук нутқ сўзлади.

3 март куни СССР Журналистлар союзининг правлениеси ва ревизия комиссияси сайланди.

Съезд делегатлари СССР Журналистлар союзи правлениесининг ҳисобот давридаги амалий ишини маъқулладилар.

Ҳисобот доклади юзасидан резолюция қабул қилинди.

Сўнгра делегатлар баъзи тузатишлар киритган ҳолда СССР Журналистлар союзининг Уставини тасдиқладилар.

Съезд иштирокчилари КПСС Марказий Комитетига баланд руҳ билан табрикнома йўлладилар. Партия совет журналистларига юксак ишонч билдириб, эътибор бераётганлиги ҳар биримизни коммунизмнинг улуғ ишига янада кўпроқ содиқ битқадамлик билан фидокорона хизмат қилишга руҳлантиради, дейилади табрикномада. КПСС XXV съездининг қарорлари — оммавий ахборот ва пропаганда воситалари фаолияти учун, шу воситаларнинг экономикани, фанни, маданиятни ривожлантиришга, бутун ижтимоий ҳаётга ўтказаётган таъсирини янада кучайтириш йўлида жанговар программа, кундалик ишимизнинг аниқ ва ишончли компасидир.

Съезд қатнашчилари совет журналистлари ўзларининг бутун куч ва маҳоратларини, ижодий илҳомларини халқимизга, Ленин партиясининг идеалларига садоқат билан хизмат қилиш учун, партиянинг жанговар ёрдамчилари деган юксак номга муносиб бўлиш учун бағишлайдилар, деб КПСС Марказий Комитетини ишонтирадилар.

* * *

3 март куни СССР Журналистлар союзи правлениесининг биринчи пленуми бўлди. Пленум СССР Журналистлар союзининг раҳбар органларини сайлади.

«Правда» газетасининг бош редактори В. Г. Афанасьев СССР Журналистлар союзи правлениесининг раиси қилиб сайланди. П. Ф. Алексеев, Л. М. Замятин, С. Г. Лапин, А. И. Лосев, Б. И. Стукалин, Л. Н. Толкунов правление раисининг ўринбосарлари қилиб сайландилар.

В. А. Архангельский, С. Б. Байжонов, Я. П. Бритаис, А. К. Варсобин, Г. Н. Енукидзе, М. Д. Еремия, З. И. Есенбоев, В. П. Жидков, Г. Н. Қаландаров, Л. К. Корнешов, Р. И. Косолапов, Д. Ф. Краминов, А. К. Лауринчюкас, А. И. Луковец, А. М. Мамедов, Б. Д. Панкин, А. С. Ризаев, А. Т. Саремяги, Ш. П. Санаков, В. Я. Серобаба, Л. Н. Спиридонов, А. М. Субботин, А. А. Толстик, Д. Д. Турсунов, В. И. Федотова, М. И. Халдеев, А. В. Хачикян, Л. Н. Ягодин правление секретарлари қилиб сайландилар.

* * *

СССР Журналистлар союзи марказий ревизия комиссиясининг мажлиси ҳам бўлди. В. И. Новиков шу комиссиянинг раиси қилиб сайланди.

[ТАСС].

Улуғ Октябрни шарафлаймиз

ШУЪЛА

«Совет Ўзбекистони» конкурсига

«Октябрнинг иши учун ҳалок бўлган курашчиларнинг порлоқ хотирасини бутун халқ ҳурмат билан эсласин. Кекса большевиклар, Советлар ҳукумати учун актив курашчилар, революция, граждан уруши ва Улуғ Ватан урушининг ветеранлари, меҳнат қаҳрамонларини ҳурматлаш маросимлари ўтказилсин».

(«Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг қароридан).

Инсон ҳамиша одамлар учун ёрқин бир нур бўлиб яшаши, бошқаларни ҳам ўз орқасидан эргаштириши даркор! Етмиш еттинчи баҳор боғларидан гул тераётган янгиқўрғонлик Турдиали Шариповни Нурбобо дейишларининг боиси балки шунданмикан? Унинг ҳаёт саҳифасига нималар битилган ўзи? У ток қайчисини олиб боғ ораларди. Кутилмаганда ҳовлига кириб келган почтальон йигит хаёлини бўлди. Бобо уни очиқ чеҳра билан қарши олди:

— Келинг, ўғлим, қани, уйга марҳамат.

— Раҳмат, отахон. Вақтим тиғиз. Сизга ҳам хат бор эди. У сумкасидан кўк конвертли мактубни бобога узатди.

— Умрингиздан барака топинг, ўғлим.

Почтальон бобо билан хайрлашиб чиқиб кетди. Турдиали мактубни очиб ўқиб чиқди. Хат Улуғ Ватан уруши фронтларида бирга жанг қилган бир қуролдошидан, Смоленскдан келганди. У майин жилмайди, ажин босган юзларига илиқ нур югургандай бўлди. Хатнинг айрим сатрларини қайта-қайта ўқирди.

«Қимматли қуролдош дўстим, Турдиали Шарипович! Учрашмаганимизга 35 йилча бўлди. Сизни соғинсам, суратингизга қарайман. Кўксингизни безаб турган қўш-қўш орден ва медаллар ўша қонли уруш йилларида Ватанимиз озодлиги учун немис-фашист босқинчиларига қарши курашда кўрсатган мислсиз жасорат ва қаҳрамонлигингизнинг тимсоли эмасми, ахир. Ёрқин сиймонгиз қалбимда ўчмас из бўлиб қолган. Сиз қисқа суҳбатлардан бирида ўз юртингизда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун оловли кураш йилларида сафдошларингиз ва ўзингиз тўғрингизда баъзи эпизодларни сўзлаб берганингиз ёдимда. Бу йил мамлакатимизда Октябрь тонги отган куннинг 60 йиллиги байрам қилинади. Биз ҳам бу қутлуғ санага катта тайёргарлик кўряпмиз. Мен Сизнинг тўғрингизда ўз хотираларимни батафсил ёзмоқчиман. Улуғ Ватан уруши фронтларидаги жасоратларингиз аён бўлса ҳам, лекин Улуғ Октябрнинг иши учун, Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун олиб борган курашдаги ҳаёт саҳифангиз менга қоронғу. Шу хусусда батафсил ёзиб юборсангиз. Бу ҳозирги ёш авлод учун ҳаёт мактаби бўлиб қолади, деб ўйлайман... Жавобингизни кутаман».

Турдиали қуролдош дўстининг илтимосини бажаришга киришди. У чуқур хаёлга толди. 20 йиллар воқеалари алоҳида катта бир тарих! Қонли воқеалар, даҳшатли эпизодлар кўп бўлса, қайси бирини ёзса экан. Ўзи тўғрисида ёзса, қандай бўларкин? Ёки ўша кураш оловларида ҳалок бўлган дўстлари ҳақида ёзсинми? Ҳар ҳолда, уларнинг ҳам тақдири, биографияси ўз ҳаёт саҳифасининг давоми эмасмикан? Уларни асло бир-биридан ажратиш мумкин эмас. Унутиб бўлармиди ўша кунларни!

О Ч Е Р К

...1930 йилнинг баҳори. Янгиқўрғоннинг Қоратоғ қишлоғида колхоз тузилдию, лекин уни оёққа турғазиш жуда оғир бўлиб қолди. Наҳотки, наҳотки, сувни лойқатувчиларни илдизи билан қуритиш мумкин эмас? Қачонгача давом этади бу ҳол? Нега калаванинг учини топиш мумкин эмас? Унсурларнинг бошлиғи бор, бошлиғи! Ўшани қўлга туширса, чигалнинг учи очилади. Аммо қандай қилиб? Ёки Қодирда тажриба, ташкилотчилик етишмайдими? Ундай деса, Қизил Армия хизматини ўтаб, Қоратоғда биринчи комсомол ячейкасини тузиб, ўзи секретарь бўлди, қанча-қанча ёшларни Ленин комсомоли сафига қабул қилди. Энди эса қишлоқ фаоллари Ашур Эшматов ва Эрмамат Дўлановлар билан бирга Андижон округи ижроия комитети ҳузурида қишлоқ активлари учун чаласаводликни тугатиш курсини битириб, Қоратоғ қишлоқ Советига раис бўлиб келган эди. Наҳотки, унсурлар батраклар йўлига чақиртиканак бўлаверишса, қўпорувчилик қилаверишса? Наҳотки колхозни қора кучлар тарқатиб юборишса?! Йўқ, йўқ, бундай бўлиши мумкин эмас. Қодирнинг мияси қотарди.

1931 йил. Пишиқчилик бошланди. Боғлардан бол томарди. Ғўзаларда шода-шода «кумуш пиёла» ҳосил бўлган пайтлар.

Қишлоқ Совети биносида қора чироқ ёнмоқда. Унинг кучсиз шуъласи қаршисида икки киши сўнгги қулоқларни тугатиш, пахта ширкатидан колхозчиларга ёрдам уюштириш хусусида баҳслашарди. Уларнинг бири райком вакили Ҳабибулло, бири қишлоқ Советининг раиси Қодир Ботиров эди.

— Маълум бўлишича, шумғияларнинг бошлиғи Носирхон махсум экан. Унинг шайкасини қўлга туширмагунча, қишлоқ тинчимайди.

— Носирхон махсум дедингизми? — Қодиржоннинг гапини бўлди Ҳабибулло.

Шу пайт бино йўлагида ғовур-ғувур кўтарилди. Бирдан эшик қарсиллаб очилди. Очилдию, шу ондаёқ қуролланган олти қашқир Ҳабибулло билан Қодиржонга ташланди. Уларнинг бири Ҳабибуллони отиб ташлади. Бундай дақиқаларда Қодиржон учун оғир. Отрядга олдиндан хабар қилиб қўймаганига пушаймон қиларди. Арқон билан чандиб ташланган йигитнинг аввал билагини тилишди. Қонга беланган Қодиржоннинг тилинган билагидан арқон ўтказишдида, Шўрбулоқ адири томон судраб кетишди. Тоғ ёнбағрида қулоқлари, бурун ва тиллари қирқилган Қодиржон сўнгги марта нафас олдида, қалби уришдан тўхтади. Қашқирлар бугунги «ўлжа»сидан шод эди. Улар бирбирларга: қани, кетдик, дегандек кўз қисишди. Қашқирлар ёш коммунистни ўлдирган бўлсалар ҳам, лекин унинг сиймосидаги нурни сўндиришолмади.

Қонга беланиб ётган Қодиржоннинг юзларида ёрқин бир шуъла порларди. Бу унинг сафдошларини янги курашга чорловчи ёлқин эди.

Қодиржон Ботировнинг ўлими тўғрисидаги нохуш хабар Ўзбекистонга яшин тезлигида тарқалди. Ҳамма мотамда. Қуёш юзига қора булутдан чиммат ёпинди. Яшин чақнади, момоқалдироқ гулдуради. Ёмғир қуйди. Бу қишлоқ комсомоллари ва меҳнаткашларининг кўз ёшлари эмасмикин?

Марҳумни Қорабоғ қишлоғига дафн қилиш маросимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Акмал Икромов иштирок этди.

Район меҳнаткашлари Қодиржон Ботиров учун оч бўрилардан қасос олиш учун курашда яшиндек чақнар эдилар.

Уларнинг сафида ғурумсаройлик Турдиали Шарипов ҳам бор эди. У Москвадан ўқишни тамомлаб келиб, Қўқон районида оператив вакил бўлиб ишга келганди. Бир куни уни бошлиқ чақириб: — Сизни Янгиқўрғон районига махсус бўлим бошлиғи қилиб ишга юборамиз, — деб қолди. Турдиали мени партия қаерга лозим кўрса, ўша ерда ишлашга тайёрман, деб жавоб берди. Бошлиқ унга галдаги вазифаларни уқтирди.

Турдиали ишга киришиб кетди. Вазифа аниқ: Соттихон бошлиқ босмачилар тўдасини тезда тор-мор этмоқ даркор. Лекин Соттихон штаби қаерга жойлашган? Қанча йигити бор? Бу ҳақда ҳали тўла маълумот олинмаган.

Турдиали, шу хусусда Тўйчи билан мулоҳаза қилиб ўтирарди.

— Менимча, олинган баъзи маълумотларга қараганда, Носирхон тўра Соттихоннинг айғоқчиси экан, — деди Турдиали Тўйчига маъноли боқаркан. — Сиз бунга қандай қарайсиз?

Уларнинг гапи чала қолди. Кутилмаганда Соттихон домланинг ўзи пайдо бўлиб қолди. Турдиали билан Тўйчи ялт этиб унга қаради. Соттихон улар билан кўришиб чиққач:

— Бу ернинг каттаси ўзлари бўладиларми? — деди олазарак кўзларини Турдиалига тикиб.

— Мен бўламан. Хизмат? — сўради Турдиали Шарипов важоҳат билан. Аввалига уни тутмоқчи бўлдию, лекин олдин гапларини эшитай-чи, балки бирор янгиликни айтар, деган маънода ўзини босди. Соттихон ўзини унга яқин тутиб, гапида давом этди. — Сизга жуда зарур гапларим бор. Лекин уни бу ерда гапириб бўлмайди. Кечга томон ўзингиз уйимга борсангиз, ҳаммасини бафуржа гапириб бераман. Сизга сидқидилдан хизмат қилмоқчиман. Ўтиришамиз, зиғир ёққа ош қилиб бераман, — деди у айёрлик билан.

Шарипов унинг таклифидан турли шубҳаларга борган бўлса-да, сездирмади. Боришга ваъда қилди.

Кечга яқин Турдиали Шарипов отряднинг жангчиларидан Тўйчи билан Мамашевни олиб Алихон қишлоғига — Соттихон домланикига жўнади. Шарипов йўлда кетаётиб, Мамашевга таъкидлади:

— Сиз Соттихоннинг уйига яқин борганда отни панага боғлаб, бутазорда пойлаб турасиз. Агар биз домланикида ҳаяллаб қолсак, дарҳол отга қамчи босинг, йигитларни бошлаб келинг!

Улар отдан тушишди. Соттихон таъзим-тавозе билан кутиб олди Шариповни.

— Ғоят миннатдорман, қадамларига ҳасанот, ўртоқ Шарипов! — Соттихон айёрлик билан шундай деб, ичкарига бошлади Турдиали билан Тўйчини.

Улар уйга киришди. Хонага кўрпачалар тўшалган. Ўртага қўйилган хонтахта ноз-неъматлар билан безатилган. Хонтахта устида дастурхонга теппа қилиб бир нарса ўраб қўйилган. Деворда эрони гиламлар лоладек ёнади. Уйнинг тўрида икки меҳроб бўлиб, малла бўз чойшаб билан тўсиб қўйилган.

Турдиали билан Тўйчи кўрпачага ўтиргач, Соттихон домла фотиҳага қўл кўтарди.

— Омин, қадам етган жойга бало етмасин, хуш келибсизлар! Қани, дастурхонни очиб, ширмой нонларни синдирсинлар, мен чой олиб келай, — Соттихон ташқарига чиқиб кетди.

Тўйчи дастурхон қатларини очди, занг босган катта патнисда учта одам калласи турарди.

— Ҳайҳот, бу нимаси!!! — улар ҳанг-манг бўлиб қолди.

Ногаҳон меҳроб орқасидан тўрт барзанги йигит чиқиб келди-да, Турдиали билан Тўйчига шердай ташланишди. Олишув бошланди. На чора, иккисини ҳам босмачилар арқону занжир билан чандиб боғлаб ташлашди. Босмачилардан бири Турдиалининг тўппончасини, бири қиличини, бири оёғидаги хром этигини, бири эса икки тизма ўқи билан милтиғини олиб қўйди. Босмачилардан бири Турдиалига тишларини ғичирлатиб:

— Энди ҳеч қаерга қочиб қутулолмайсан, аблаҳ! Жонинг менинг қўлимда!

Хонага Соттихон домла кирди. У қаҳ-қаҳ отиб кулди-да кейин: — Ҳали, Носирхон тўрани йўқ қиладиган сенмисан. Сенинг ажалинг мана шу йигитлар қўлида! — деди оч бўридек кўзларини тикиб.

Чандиб ташланган Турдиали билан Тўйчи заҳархандалик билан Носирхон тўрани шундай тепдики, у икки марта коптокдай думалаб кетди. Босмачилардан бири уларни милтиқнинг қўндоғи билан ура бошлади. Турдиали зирқироқ оғриққа чидаш берди, инграб, ўрнидан қўзғолиб оёққа турди. Босмачиларга хитоб қилди:

— Ҳийла-макр билан қўлга туширдиларинг. Лекин бизларни ўлдириб мақсадларингга ета олмайсизлар! Бизлар кўпчиликмиз!

Соттихон домла оёқда туролмасди. У даҳшатли кўзларини наштар қилиб: — Қани, йигитлар, мусулмонларни издан чиқараётган бу олчоқларни тезроқ олиб чиқиб кетайлик, тузлайлик, — деб буйруқ берди. Жосуслар Турдиали билан Тўйчини чилвирга боғлаб отга қамчи босишди.

Сатқай йўлида қаршиларидан отлиқ отряд чиқди. Уст-ма-уст ўқ узилди. Жосуслардан иккитаси ер тишлаб қолди. Турдиалининг йўрғасини минган Соттихон ва шериклари адирлар қаърида ғойиб бўлди.

Йўлда тошларга урилиб, чанг-тупроққа беланиб, юзлари ёрилиб кетган Турдиалини арқондан бўшатиб, ярасини боғлашди. Тўйчининг жасадини Мамашев адирдан топиб келди.

Турдиали касалхонада кўзини очди. Орадан тўрт кун ўтгач, Соттихон шерикларини ҳам Турдиали камерада кўрди...

Турдиали Шарипов Фарғона водийсида Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун курашда, мана шу қонли эпизодларни бир-бир кўз ўнгидан ўтказаркан, ўзига ўзи «инсон ҳамиша бошқалар учун ёрқин бир нур бўлиб яшаши керак» деб қўйди. У суронли йиллар эпизодларини қуролдош дўстига ёзгани столга ўтирди. Бобонинг сиймосида ажойиб бир шуъла порларди.

Адҳам РАҲМАТ.
А. А. Фадеев мукофотининг лауреати.

Тошкентдаги «Учқун» тўқимачилик-галантерея фирмаси коллективи кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришни йилдан-йилга кўпайтирмоқда ва сифатини яхшиламоқда. Корхона ишчилари ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилида 20 миллион сўмлик маҳсулот тайёрлаш учун социалистик мусобақани қизитиб юбордилар. Пешқадамлар орасида коммунистик меҳнат зарбдори М. Смиркина ҳам бор. Суратда: кунлик топшириқларини 125-130 процентга етказиб адо этаётган моҳир ишчи М. Смиркина. И. Глауберзон фотоси.

16 АПРЕЛЬ — КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК

ТАРАДДУД

• ТЕРМИЗ

Термиз пахта тозалаш заводи коммунистик шанбалик куни 60 тонна тола ва 5 тонна линт ишлаб чиқаради. Бу ерда бўлиб ўтган митинг қатнашчилари москваликларнинг шу куни энг юксак меҳнат унумдорлигига эришиш тўғрисидаги даъватини якдиллик билан қўллаб-қувватлаб ана шундай қарор қабул қилдилар.

Шанбаликда жами 300 киши қатнашади, уларнинг кўпчилиги ўз иш жойларида меҳнат қилади. Шу куни ишлаб топилган маблағнинг ҳаммасини беш йиллик фондига топширишга аҳд қилинди.

Сурхондарёнинг бошқа меҳнат коллективлари ҳам москваликлар ташаббусини қизғин қўллаб-қувватладилар. Областда ўтказилаётган митингларда сўзга чиқаётган меҳнаткашлар шу фикрни айтмоқдалар.

• БУХОРО

— Мен ўз дугоналарим Муҳаррам Ҳайдарова, Тамара Қурбонова ва бошқалар 16 апрель куни икки норма иш бажаришга қарор бердик, — деди «Октябрь 10 йиллиги» пиллакашлик фабрикасининг пилла тортувчиси Валентина Дурова. Бу аёл беш йиллик мобайнида ўн йиллик нормани бажаришга сўз берган. — Бунинг учун биз станокларни барвақт шайлаб қўйдик, нормадаги учта ўрнига ҳар биримиз 6-8 тадан станокда ишлаймиз. Йил бошидан бери анчагина хом ашё тежаб қўйганмиз.

Пилла тортувчи коммунистлардан Зулфия Ашурова, Ганна Силак, Фотима Ваҳобова ва корхонанинг яна 80 илғор ишчиси умумхалқ меҳнат байрами куни икки смена топшириғини бажаришга бел боғладилар. Фабрика коллективи коммунистик шанбаликда 450 килограмм аъло сифатли шойи ип ишлаб чиқаришни мўлжалламоқда.

• ЧИРЧИҚ

Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг ишчи ва инженерлари иштирокида бўлиб ўтган кўп кишилик митингда мастер Г. Киселев бундай деди:

— Биз металлурглар, москваликларнинг Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигини ўтказиш тўғрисидаги ташаббусни қизғин қўллаб-қувватлаймиз. 16 апрель куни ҳаммамиз аҳиллик билан иш жойларига келамиз. Цехимиз коллективи бир неча ўн минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга, Сифат белгиси қўйилган маҳсулот салмоғини 70 процентга етказишга сўз беради.

Техника контроли бўлимининг катта мастери Н. Гамм, оператор Л. Гаева ва бошқалар «қизил шанбалик» куни энг юксак меҳнат унумдорлигига эришиш тўғрисидаги таклифни қўллаб-қувватладилар. Бу эса митинг резолюциясига ёзиб қўйилди. Комбинатда шанбаликни ўтказишга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш штаби тузилди.

Москваликлар ташаббуси «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасида, «Ўзбекхиммаш», «Чирчиқсельмаш» заводларида ва шаҳарнинг бошқа корхоналарида қизғин маъқулланди. (ЎзТАГ).

УМУМИТТИФОҚ АҲОЛИ РЎЙХАТИ

СССР Министрлар Советининг қарорига биноан 1979 йил январь ойида Иттифоқимизда аҳоли навбатдаги рўйхатга олинади. Аҳолини рўйхатга олиш жуда катта сиёсий ва халқ хўжалик аҳамиятига эга.

Навбатдаги аҳоли рўйхати Совет Иттифоқи даврида ўтказилган олтинчи рўйхатдир. Унинг ҳужжатларида Улуғ Октябрь социалистик революцияси туфайли халқимиз ҳаётида, Ватанимизнинг экономикаси ва маданиятида рўй берган туб ўзгаришлар акс эттирилади. Аҳоли рўйхати ҳужжатлари дунёдаги биринчи социалистик давлатнинг улуғвор ютуқларини, совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида Совет ҳокимияти йилларида қўлга киритган улкан ғалабаларини намойиш қилиб беради.

Шу билан бирга аҳоли рўйхати ҳужжатлари коммунистик қурилишнинг бундан кейинги планларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш учун асос бўлади.

СССР аҳолиси — мамлакатимизнинг энг қимматли капиталидир. Чунки, аҳоли жамият тараққиётининг бутун босқичида унинг асосий ишлаб чиқариш кучи бўлган ишчи кучини вужудга келтириш манбаидир.

Социалистик жамият шароитида аҳоли тўғрисидаги тўла ва аниқ маълумотлар иқтисодий, социал ва маданий тараққиётни планлаштиришда асос қилиб олинади, чунки план органлари ҳар бир соҳанинг планини ишлаб чиқаётган вақтда энг аввало жамият барча аъзоларининг ўсиб бораётган талабларига мавжуд ҳамда планни бажариш учун келажакда зарур бўлган меҳнат ресурсларига (ишчи кучига) амал қиладилар. Аҳоли сони, состави ва географик жойланиши тўғрисидаги аниқ ҳамда муфассал маълумотларга эга бўлмасдан туриб, бутун мамлакат ёки унинг айрим қисмларининг иқтисодий ва маданий ҳаётини илмий жиҳатдан асосланган жорий ва перспектив планлаштириш мумкин эмас.

Маълумки, бўлажак аҳоли рўйхати мамлакатимиз халқ оммасининг кўпқиррали фаолиятини янада чуқурроқ ўрганишга имкон беради, самарали демократик сиёсатни ишлаб чиқишда асос бўлади. Шу боисдан КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига Ҳисобот докладида Леонид Ильич Брежнев бундай деган эди: «Атроф-муҳит» ва нуфус проблемалари кейинги вақтларда кескин тус олганлиги совет олимларининг назар-эътиборидан четда қолмаслиги лозим. Табиатдан фойдаланишнинг социалистик усулларини яхшилаш, самарали демографик сиёсатни ишлаб чиқиш табиат ва ижтимоий фанлар бутун бир комплексининг муҳим вазифасидир».

План тузиш ва хусусан самарали демографик сиёсатни амалга ошириш учун аҳолининг фақат умумий сонини билишгина кифоя қилмайди. Бунинг учун аҳолининг жинсий, таркиби, ёш хусусиятлари, уларнинг қандай жойлашганлиги, шаҳар ва қишлоқ аҳолиси, оилавий аҳволи, миллати, тили, ижтимоий группалар жиҳатидан сони, саноат тармоқларида, қишлоқ хўжалигида, қурилишда, транспорт, савдо ва бошқа соҳаларда қанчадан ишлаётганлиги, улардан қанчаси инженер, агроном, врач, ўқитувчи, экономист, илмий ходим эканлиги, қанчаси ишчи- хизматчи, колхозчи ва уларнинг малакаси, маълумот даражаси, мамлакатда неча киши ўқимоқда ва шу кабилар тўғрисида маълумотга эга бўлиши керак.

Аҳоли рўйхатининг муҳим хусусиятларидан бири — оиланинг уй ва шахсий томорқасида машғул бўлган аъзоларининг сони ва состави тўғрисида маълумот бериш ва ана шундай кишиларнинг қанча қисмини ва қандай шароитларда ижтимоий ишлаб чиқаришга жалб қилиш мумкинлигини белгилаб беришдир, шунингдек мамлакатда аҳолининг бир жойдан иккинчи жойга бўлган миграцион ҳаракатларини тўғри йўлга солишдан иборат.

Бундай бебаҳо маълумотларни аниқ ва тўғри рўйхатга олиш учун, одатда тайёргарлик ишлари рўйхат ҳафтасидан бир неча йил илгари бошлаб юборилди. Ҳозир мамлакатимизда бундай тайёргарлик ишларининг биринчи босқичи тамомланди, маълум сўроқларга эга бўлган анкеталар тайёрланиб, ўтган йилнинг ноябрь, декабрь ойларида мамлакатимизнинг 9 та маъмурий районида (шу жумладан Ўрта Осиёда Ўрта Чирчиқ райони) синов тариқасида аҳоли рўйхати ўтказилди. Бу синов тариқасида ўтказилган аҳоли рўйхати, бўлажак 1979 йилги умумиттифоқ аҳоли рўйхатининг ҳақиқий репитиция объекти деб ҳисобланди. Чунки, бу районлар ўзларининг иқтисодий, табиий ва географик шароити, аҳолисининг социал ва миллий таркибига кўра кенгроқ, тўлароқ маълумот бериш имкониятига эга районлардир.

Синов тариқасида ўтказилган аҳоли рўйхатидан олинган маълумотлар, ютуқ ва камчиликлар, шу йил май ойида Москва шаҳрида ўтказиладиган навбатдаги Умумиттифоқ статистиклар анжуманида кенг муҳокама қилинади ва бўлажак Умумиттифоқ аҳоли рўйхатининг методологик, ташкилий масалаларини ишлаб чиқади. Бундай катта анжуманга мамлакатимизнинг 800 дан ортиқ илмий ва практик ходимлари чақирилиши кўзда тутилган.

Тайёргарликнинг яна бир тури маҳаллий аҳамиятга эга бўлиб, ҳозирданоқ барча областларда шаҳар ва районларнинг географиясини, кўча номларини аниқлаш, аҳоли пунктларини белгилаш каби муҳим ва серташвиш ишларни амалга ошириш лозим.

Аҳоли рўйхатларини муваффақиятли ўтказишнинг яна бир шарти, аҳоли орасида олиб бориладиган оммавий-сиёсий ишларнинг юқори савияда бўлишини таъминлашдан иборатдир. Ўтган аҳоли рўйхатлари шуни кўрсатадики, рўйхатни ўз вақтида, тўғри ўтказиш ва энг муҳими аниқ маълумотлар олиш кўп жиҳатдан омманинг рўйхатга олиш тартиби ва муддатларини ҳамда унинг сиёсий ва халқ хўжалик аҳамиятини билишига боғлиқдир. Аҳоли рўйхати бутун халқнинг манфаатини кўзлаб ўтказилаётганини назарда тутиб, оммавий-сиёсий ва тушунтириш ишларининг мумкин бўлган ҳамма форма ва методларидан фойдаланган маъқул.

«Аҳоли рўйхати иши — бу бирор идора иши бўлмай, балки республиканинг иши, барча совет муассасаларининг иши» — деган эди В. И. Ленин. 1920 йилда биринчи совет аҳоли рўйхатига тайёрланиш вақтида. В. И Ленин томонидан айтилган бу сўзлар ҳозир ҳам ниҳоятда катта аҳамиятга эга.

Х. САЛИМОВ,
иқтисод фанлари кандидати, доцент.

СОВЕТ ФАНИНИНГ УФҚЛАРИ

СССР Фанлар академиясининг умумий йиғилиши

2 март куни Москвадаги Олимлар уйида СССР Фанлар академиясининг йиллик умумий йиғилиши очилди. Ҳисобот даврида табиий ва ижтимоий фанлар соҳасида олинган энг муҳим натижалар, илмий-тадқиқотлар самарадорлигини ошириш вазифалари, коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал этишда фаннинг ролини ошириш сингари масалалар Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги нишонланадиган йилда ўзларининг анъанавий учрашувига тўпланган совет олимларининг диққат марказида турибди.

Йиғилишни СССР Фанлар академиясининг президенти академик А. П. Александров очди. Биз Совет давлати ҳаётининг 60-йилида яшаб турибмиз, деди у. Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин ўтган йиллар мобайнида мамлакатимиз экономика, фан ва маданиятни ривожлантиришда жуда катта муваффақиятларга эришди. Шу давр ичида бутун дунёда туб социал ва сиёсий ўзгаришлар содир бўлди. Совет Иттифоқининг турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшашига, халқаро ҳамкорликни ривожлантиришга, бутун тараққийпарвар инсониятни тўлқинлантираётган тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга қаратилган ташқи сиёсат йўли натижасида унинг халқаро обрў-эътибори бениҳоя ошди. СССР Фанлар академияси шонли санага актив ҳозирлик кўрмоқда. СССР Фанлар академиясининг, иттифоқдош республикалар Фанлар академияларининг ва олий мактабнинг олимлари табиий ва ижтимоий фанлар соҳасида фан-техника тараққиёти учун, КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган бир қанча ишларни бажардилар.

Президент академия муассасалари томонидан ўтказилаётган фундаментал тадқиқотларнинг асосий йўналишларига батафсил тўхталиб ўтди. У ижтимоий фанлар соҳасидаги муҳим тадқиқотларни, жумладан академия институтларида Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги муносабати билан ўтказилган тадқиқотларни таърифлаб берди. Академик Б. Н. Пономарев раҳбарлигида «Халқаро ишчилар ҳаракати (тарих ва назария масалалари)» деган мавзуда бажарилган илмий асарнинг аҳамияти алоҳида таъкидлаб ўтилди. Шу муносабат билан «Иккинчи жаҳон уруши тарихи»нинг 6 ва 7-томлари, «Ишчилар синфи — Октябрь социалистик революциясининг етакчи кучи», «Ривожланган социализмнинг иқтисодий проблемалари» деган асарлар, «Жаҳон адабиёти тарихи»нинг тўрт томи ва шу сингари асарлар ҳам тилга олинди.

У мамлакат ишлаб чиқарувчи кучларини энергетика ресурсларидан энг мақбул тарзда фойдаланишни кўзда тутиб жойлаштириш масалаларига ва шу билан боғлиқ бўлган илмий тадқиқотларга тўхталди. Президент академия олимлари токнинг ярим ўтказгичли ўзгартиргичларини яратиш соҳасида саноат мутахассислари билан олиб бораётган катта ишларни гапириб берди. Шу ўзгартиргичлар асосида ўзгармас токнинг кучли электр линиялари қурилади.

А. П. Александров ер тўғрисидаги фан соҳасида қилинган ишларни тавсифлаб, нефть геологияси, металлогенез ва бошқа соҳалардаги тадқиқотларга юксак баҳо берди, қатламдаги нефтни яна тўла-тўкис чиқариб олишнинг олимлар ишлаб чиқаётган самарали методлари муҳимлигини қайд этди. У ҳозирги вақтда денгиз ва океанлар қирғоғи яқинида нефть ва газни қазиб олиш проблемалари юзасидан ўтказилаётган тадқиқотларнинг муҳимлигини ҳам таъкидлади. Академик кучли зилзилаларнинг турли белгиларини аниқлаш соҳасидаги катта ютуқлар тўғрисида гапириб, ер қимирлашни олдиндан айтиб бериш аниқлигини ошириш вазифасини ўртага қўйди.

Химия ва биология фанлари соҳасидаги ютуқлар орасида А. П. Александров бир қанча оқсил моддалар, нуклеин кислоталар ва бошқа биологик полимерлар структурасини аниқлашга доир тадқиқотларни кўрсатиб ўтди. У Сибирь бўлими олимларининг янги «Новосибирская-67» буғдой навини яратиш, шунингдек донни элеваторларда дезинфекция қилиш учун электронларнинг тез ва аниқ ишлайдиган тезлатгичларидан фойдаланишга доир таклифига юксак баҳо берди. Президент академия институтларининг химия ва химиявий технологиянинг турли масалалари юзасидан Химия саноати министрлиги илмий-тадқиқот муассасалари ва корхоналари билан ҳамкорлиги муҳим ва самарали эканлигини алоҳида таъкидлади. У пестицидлардан қишлоқ хўжалигида фойдаланиш юзасидан, шунингдек ўсимликларни ҳимоя қилишнинг биологик воситаларини ишлаб чиқиш юзасидан бир қанча министрликлар билан биргаликда катта ишлар олиб борилаётганлигини қайд этди.

А. П. Александров физика, механика, математика соҳасидаги катта муваффақиятларни эслатиб ўтгач, ҳисоблаш техникасини такомиллаштириш вазифаларига тўхталди ва шу муносабат билан СССР Фанлар академиясининг фан-техника тараққиётидаги ана шу муҳим йўналиш ривожига таъсирини кучайтириш зарурлигини уқтирди.

Пировардида академик социалистик мамлакатлар фанлар академиялари президентларининг яқинда бўлиб ўтган кенгаши натижаларини ҳамда ижтимоий ва табиий фанлар юзасидан, илмий-тадқиқотларни автоматлаштириш приборлари ва воситаларини ишлаб чиқариш юзасидан қилинадиган ишларнинг қўшма планлари тўғрисида бир битимга эришилганлигини юксак баҳолади.

Йиғилиш қатнашчилари СССР Фанлар академияси президенти академик А. П. Александровнинг СССР Фанлар академиясининг ижтимоий фанлар соҳасидаги олий мукофоти — Карл Маркс номли Олтин медали содиқ марксчи-ленинчи, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга берилиши тўғрисидаги хабарини гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. Ўртоқ Л. И. Брежнев марксизм-ленинизм назариясини ривожлантиришга, ривожланган социализмнинг актуал проблемаларини, коммунистик идеаллар учун, бутун дунёда тинчлик учун олиб борилаётган жаҳоншумул-тарихий кураш стратегиясини ишлаб чиқишга қўшган жуда катта ҳиссаси учун шу мукофотга сазовор бўлди.

СССР Фанлар академиясининг умумий йиллик йиғилишида СССР Фанлар академиясининг табиий фанлар соҳасидаги 1976 йилги олий мукофотлари — М. В. Ломоносов номидаги олтин медаллар академик С. И. Вольфковичга ва ГДР Фанлар академиясининг академиги Герман Кларга топширилди. Анъанага биноан М. В. Ломоносов номидаги олтин медалларнинг лауреатлари илмий докладлар қилдилар.

СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Г. К. Скрябин СССР Фанлар академиясининг олтин медалларига ва атоқли олимлар номидаги мукофотларига сазовор бўлган ишлар тўғрисида ахборот берди. Йиғилишда ёш олимлар ва студентларга ҳам СССР Фанлар академиясининг мукофотлари топширилди.

(ТАСС).

СОВЕТ РАССОМЛАРИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

МОСКВА, 2 март. (ТАСС мухбири). Бугун СССР Рассомлар академиясининг XXXIV сессияси ўз ишини бошлади.

СССР Рассомлар академиясининг президенти Н. В. Томский асосий докладни қилди.

Бизнинг энг муҳим вазифамиз санъат кишиси — гражданини тарбиялашдан иборатдир, — деди у. Совет тасвирий санъатининг усталари ҳамиша партиявийлик ва халқчиллик позицияларида туриб келдилар ва бундан кейин ҳам ана шу позицияда мустаҳкам турадилар, социалистик реализмнинг юксак инсонпарварлик принципларини ҳимоя этадилар ва пропаганда қиладилар. СССР ва иттифоқдош республикаларнинг Рассомлар союзлари, СССР Рассомлар академияси ижодкор ўринбосарлар билан ишлашнинг кенг программасини белгилаб чиқдилар. Ўзларининг юксак бурчларини амалга ошириш учун ёшларга барча имкониятлар яратиб берилган.

СССР Рассомлар академиясининг энг яхши тасвирий санъат асарлари учун бериладиган йиллик мукофотлари — медаллари ва дипломлари топширилди.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

МАШИНАЛАР РЕМОНТИГА —ЮКСАК СИФАТ

Ўтган йили кузнинг эрта келиши, совуқ, ёғин-сочинли кунлар барвақт бошланиб кетганлиги пахта йиғим-теримини чўзиб юборибгина қолмасдан, балки ерни кўкламги экиш палласига тайёрлаш ишларига ҳам жиддий тўсқинлик қилди. Шунинг натижасида кўкламги ер ҳайдаш, яхоб бериш, текислаш ва бевосита далаларни экишга тайёрлаш ишлари ҳажми икки-уч баравар ортиб кетди. Бу ишларни эса баҳорги қисқа муддатларда бажаришга тўғри келади. Демак, кўкламги дала ишларини бажариш учун кўп куч-ғайрат сарфлашга, энг аввало, техникани ўз вақтида ва сифатли қилиб тайёрлаб қўйиш зарур бўлади.

Техника ремонтида асосий диққат-эътибор сифатга қаратилиши зарур. Ҳар бир машинани ҳозир, ҳали вақт бор пайтида икки, уч марта текшириб чиққан афзалроқдир. Акс ҳолда эса техниканинг бекор туриб қолиши, муддатларнинг бой берилиши, ҳосилнинг нес-нобуд бўлиши каби ҳоллар рўй бериши мумкин.

Ҳар куни республика колхозлари, совхозлари ва районларидан тупроққа ишлов берадиган ва уруғ ташлайдиган агрегатлар тайёрлик линейкасига тўла қўйилганлиги, йиғим-терим техникаси ремонти кенг кўламда олиб борилаётганлиги ҳақида маълумотлар келиб турибди. Ҳозир техникани пухта тайёрлаб қўйишга ҳар қачонгидан кўра кўпроқ аҳамият берилмоқда.

Тошкент областидаги Оққўрғон районининг ремонтчилари — техникани 1977 йил дала ишларига вақтида ва сифатли тайёрлаб қўйиш учун бошланган мусобақа ташаббускорлари бу соҳада айниқса яхши намуна кўрсатмоқдалар. Бу район хўжаликларида барча тракторлар, ерга ишлов берадиган ва экиш агрегатлари шай қилиб қўйилди. Ремонтдан чиқарилган техника барча зарур нарсалар билан тўла комплектлаштирилди, дала шароитида синаб кўрилди. Машиналар давлат комиссияси томонидан қабул қилинди ҳамда ҳар бир машинага «Д-77», яъни 1977 йилда ишлатишга рухсат этилади, деган маънони билдирувчи белги қўйилди.

Район механизаторларининг «Д-77» белгисини ҳамда ўз машинасини тайёрлик линейкасига қўйиш ҳуқуқини олиш учун кураши меҳнат унумдорлигини ошириш ва ремонт ишлари сифатини яхшилашда қўшимча омил бўлди, машиналарни қисқа муддатларда ремонтдан чиқариб, тайёрлаб қўйишга ёрдам берди.

Оққўрғонликлар ғалабаси заминида кўп нарса ётибди. Энг муҳими — барча колхоз ва совхозлар белгиланган тартибга сўзсиз риоя қилганлигидир. Бу тартиб — дала ишлари тугаши биланоқ бўшаган барча техникани машиналар турадиган жойга олиб келиш ҳамда ўша заҳотиёқ ремонт қилишга киришиш, шунингдек, ҳар бир хўжаликда тракторлар, комбайнлар, пахта териш машиналари ва бошқа агрегатларнинг узелларини ремонт қилиш бўйича доимий ихтисослашган звеноларни комплектлаштиришдан иборат эди. Ана шундай ҳар бир коллективда ремонтни вақтида ва сифатли ўтказишдан маънавий ва моддий манфаатдор бўлган учтўрт малакали мутахассис ишлайди.

Ишнинг ана шу тахлитда қўйилиши хўжаликларга бутун машиналар паркини юксак сифат билан ремонт қилиш ҳамда доимо тайёр ҳолда сақлашга, машиналар паркидан самарали фойдаланиш, механизмларнинг хизмат муддатларини узайтиришга ёрдам бермоқда.

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли ва «Северный маяк», Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь», Сирдарё районидаги «Гулистон» ва «Ўзбекистон», Денов районидаги Охунбобоев номли ва Жданов номли, Андижон районидаги «Коммуна» ва «Октябрь» колхозлари, Тошкент областидаги «Оққўрғон», Самарқанд областидаги «Даҳбед», Наманган областидаги «Гулбоғ» ва Андижон областидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозларида ҳам техникани ремонт қилиш ва тайёрлаб қўйиш намунали ташкил этилган.

«Узсельхозтехника» устахоналарида тракторлар, комбайнлар, пахта териш машиналари ва бошқа агрегатларнинг мураккаб ремонтларини марказлаштириш ва ихтисослаштириш, шунингдек колхоз ва совхозлар ремонт базаларини мустаҳкамлаш, прогрессив технология ва ремонтчилар ишида прогрессив методларни қўллаш ҳам кўп жиҳатдан техника ремонтини сифатли ўтказишга ёрдам бермоқда.

Бироқ, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги давлат қишлоқ техника назорати органлари томонидан ўтказилган текшириш шуни кўрсатдики, кўпчилик колхоз ва совхозларда ремонт сифати ва техникани мавсумга тайёрлаб қўйиш аҳволи ҳали қўйилаётган талаблар даражасида эмас, бу эса муҳим узел ва деталларнинг хизмат муддатлари қисқаришига, машиналарнинг далада бекор туриб қолишига, унумдорлигининг пасайишига ва бевақт ишдан чиқишига олиб келади.

Мирзачўл районидаги «Россия» совхозида текширувдан ўтказилган 12 та ҳайдов тракторидан 8 тасининг, 14 чопиқ тракторидан 6 тасининг, 19 та гербицид соладиган мослама (ПГС-2,6) дан 7 тасининг, 21 та чигит экадиган сеялкадан 12 тасининг, 17 та культиватордан 7 тасининг нуқсонлари ҳамда техник шартлардан чекинишлар борлиги аниқланди. Шу райондаги «Ўзбекистон» совхозида 21 ҳайдов тракторидан 9 тасида, 17 чопиқ тракторидан 4 тасида, 21 та ПГС-2,4 мосламасидан 7 тасида, 8 плугдан 2 тасида, 27 культиватордан 11 тасида, 23 та чигит экадиган сеялкадан 8 тасида нуқсонлар топилди.

Наманган область Тўрақўрғон райони колхозларида техникани ғоят сифатсиз ремонт қилиб, кўкламги дала ишларига тайёрлаб қўйилган. Текширувдан ўтказилган 71 ҳайдов тракторидан 34 таси ва 21 чопиқ тракторидан 4 тасида, Учқўрғон районидаги 152 ҳайдов тракторидан 45 таси ва 497 чопиқ тракторидан 165 тасида нуқсонлар борлиги маълум бўлди.

Далаларга тобора кўпроқ мураккаблашган агрегатлар, яъни бирйўла тупроққа экиш олдидан ишлов берадиган, уруғ ташлайдиган, ўғитлайдиган, гербицид соладиган ва тупроқни текислайдиган агрегатлар чиқарилаётган ҳозирги пайтда машиналарнинг ишчи органларини технологик созлаш алоҳида аҳамият касб этмоқда. Бироқ, ана шу муҳим масалага етарли эътибор берилмаяпти.

Транспорт тракторлари ва уларга тиркаладиган прицеплар сифатсиз тайёрланганлиги айниқса жиддий ташвиш туғдирмоқда. Жомбой районидаги «Москва» ва «Партия XX съезди», Пастдарғом районидаги «Москва», «Ўзбекистон», «Комсомол» колхозлари ҳамда Самарқанд областидаги «Жомбой» совхозида текширишдан ўтказилган 67 та транспорт трактори ва уларга тиркаладиган прицеплардан 36 тасида ёки ярмидан ортиқроғида бошқарув приводлари, прицеп тормозлари йўқлиги аниқланди, прицепларда эса асосий ва ғилдирак тормоз цилиндрлари, орқа чироқ, «стоп-сигнал», габарит чироқлари, бурилиш кўрсаткичлари, нур қайтаргичлар йўқ бўлиб, улар кўча ва йўлларда хавфсиз фойдаланиш талабларига жавоб бермайди.

СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги ва Бутуниттифоқ «Союзсельхозтехника» бирлашмаси 1976 йил 24 мартда «Эксплуатация қилишнинг гарантия муддати пайтида ишдан чиққан тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналари ремонтини ташкил этиш чоралари тўғрисида» буйруқ чиқардилар. Афсуски, ҳозирга қадар хўжаликлардан «Узсельхозтехника» корхоналари ремонт қилиб берган машиналарнинг етарли даражада пухта эмаслиги ҳақида шикоятлар келиб турибди. «Узсельхозтехника» район бирлашмалари гарантиясида хизматда бўлган ва сафдан чиққан машиналарни хўжаликларнинг ўз кучлари ва маблағлари ҳисобига ремонт қилиш ҳоллари рўй бермоқда. Гарантияли машиналарни тузатишда белгиланган муддатларга риоя қилинмаётир. Белгиланган нормативдан ташқари бекор турганлиги учун хўжаликларга ҳар бир машина-куни ҳисобидан ҳақ тўланиши зарур, бироқ бу ҳақ ҳозир хўжаликларга тўланаётгани йўқ. Буларнинг барчаси тайёрловчи-заводлар ва «Узсельхозтехника» ремонт корхоналарининг ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати, машина-трактор паркидан самарали фойдаланиш учун масъулиятини пасайтиради ҳамда давлат ва колхозларга катта зарар етказади.

Ўзбекистон «Узсельхозтехника» бирлашмаси колхоз ва совхозларнинг «Узсельхозтехника» район бирлашмаларига эксплуатациянинг гарантияли муддати ичида ишдан чиққан машиналарнинг сифати бўйича эътирозларини қараб чиқиш ва қондиришда белгиланган тартибга риоя қилиниши учун зарур чораларни кўриши керак.

Фарғона ва Андижон областлари хўжаликларидангина келган 38 шикоятнинг таҳлили шуни кўрсатдики, улардан 25 таси «Узсельхозтехника» ихтисослашган корхоналари ва заводларида, шу жумладан, Тошкент тажриба-механика, Қўқон мотор-ремонт заводлари, Тўрақўрғон ва бошқа жойларда ги ихтисослашган устахоналарда ремонтдан чиқарилган машиналар етарли даражада пишиқ-пухта эмаслиги ҳақидадир.

Ўзбекистон ССР Давлат стандарти ва унинг жойлардаги хизмат органлари «Узсельхозтехника» ихтисослашган ремонт корхоналари ва заводларида ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати юзасидан давлат назоратини кучайтириш чораларини кўришлари керак. Бу билан улар колхоз ва совхозларга етказиб берилаётган техниканинг чидамлилигини оширишга ёрдам берган бўладилар.

Ҳозирги вақтда республика колхоз ва совхозларида техникани сифатли ремонт қилиш ва дала ишларига тайёрлаш бўйича кўрик ўтказилмоқда. Кўрик натижалари асосида партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари техникага нисбатан совуққонлик ва хўжасизлик муносабатда бўлишнинг ҳар қандай кўринишларига принципиал баҳо беришлари, машина-трактор паркининг вақтида ва сифатли ремонт қилинишини таъминламаган раҳбарларга нисбатан қатъий талабчанлик кўрсатишлари керак.

Машина-трактор паркини юксак сифатли қилиб, ўз вақтида дала ишларига тайёрлаб қўйиш юбилей йилида улардан юқори унум билан фойдаланишнинг муҳим шартидир. Шунга эришиш керакки, қишлоқ хўжалик техникаси тўла тахт қилиб қўйилишидан ташқари унинг пишиқ-пухта ишлаши гарантиялансин, дала ишлари оммавий бошланиб кетгунча қолган қисқа вақт ичида қишлоқ механизаторлари ва ремонт ишчилари олдида турган асосий вазифа шундан иборат. Бу вазифанинг муваффақиятли бажарилиши Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган муносиб ҳисса бўлади.

ҚЎЗИЛАТИШ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТМОҚДА

Қашқадарё областининг Гулибодом деган жойида қўйлар қўзилай бошлади. Ўз қарамоғидаги отарларни Қарши даштида боқаётган «Нишон» совхозининг чўпонларидан А. Қориев билан Б. Усмоновлар қўйларининг туёғи кўпаймоқда. Тажрибали қоракўлчилар қўзилатиш мавсумига яхши тайёргарлик кўришди. Уларнинг отарларида битта ҳам қўй қишда нобуд бўлмади. Совлиқларнинг ҳаммаси семиз бўлиб, соғлом қўзи бермоқда.

Ҳозир совхознинг олис яйловларида ҳаммаси бўлиб 73 минг бошдан ортиқ қоракўл қўйлар бор. Улар учун 25 қўшхона олдиндан ремонт қилиб қўйилди. Ҳар бир ферма етарли ем-хашак ва омихта ем олди. Чўпон бригадаларига 16 автомашина ва трактор тележкаси бириктириб қўйилди. Хўжалик чорвадорлари беш йилликнинг иккинчи йилида ҳар юз совлиқдан 135 тадан қўзи олишга қарор қилдилар.

(ЎзТАГ).

ГАЗЕТАНИНГ БИРИНЧИ СОНИ

САМАРҚАНД, 2 март. (ЎзТАГ). Советобод район партия комитети ва меҳнаткашлар депутатлари район Советининг органи — «Советобод тонги» газетасининг биринчи сони чиқди.

Газетада босилган мақолалар республикадаги энг йирик чорвадор районининг меҳнаткашлари Улуғ Октябрнинг олтмиш йиллиги шарафига меҳнат вахтасида турганликлари тўғрисида ҳикоя қилади. «Улус» совхозининг бош чўпони Дамин Назаров, «Каттақўрғон» совхозининг сут соғувчиси Ашур Тўраев ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг бошқа илғорлари ўз иш тажрибаларини ҳикоя қилиб беришган.

«Советобод тонги» — Самарқанд областида чиқаётган ўн тўртинчи район газетасидир.

оламда нима гап

ТАСС ва АПН мухбирлари хабар қилади

Бургас шаҳри Болгария Халқ Республикасининг йирик саноат ва маданият марказларидан биридир. Суратда: шаҳарнинг янги районы.

София-пресс—ТАСС фотоси.

ГАВАНА:

ЛЕНИНИЗМГА САДОҚАТ

Куба Компартияси Марказий Комитетининг органи «Гранма» газетаси КПСС XXV съездининг бир йиллигига бағишланган мақолада совет коммунистларининг анжумани буюк халқаро аҳамиятга молик эканлигини таъкидлайди.

Газета съезднинг асосий воқеасига — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев қилган докладга батафсил тўхталиб, қуйидагиларни ёзади: Чинакам тарихий аҳамиятга молик бўлган бу ҳужжатнинг афзаллиги шундан иборатки, унда ички ва ташқи сиёсат соҳасида Коммунистик партия, Совет давлати ва бутун совет халқи олдида турган проблемаларни маркча-ленинча илмий анализ қилишга асосланган чуқур революцион қоидалар ҳар бир киши тушуна оладиган тарзда оддий таърифлаб берилди. Л. И. Брежневнинг доклади бутун жаҳон коммунистик ва революцион ҳаракати учун битмас-туганмас тажриба манбаи, раҳбар сиёсий йўлни ишлаб чиқиш намунаси эканлигига шак-шубҳа йўқ. Коммунистик ва ишчи партияларнинг, миллий-демократик партиялар ва ҳаракатларнинг съездда сўзга чиққан раҳбарлари буни якдиллик билан эътироф қилдилар.

«Гранма» газетаси яна қуйидагиларни ёзади: Съезд делегатлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари баён этган ҳамма қоидаларни баланд руҳ билан маъқулладилар. Л. И. Брежнев ҳамма делегатлар номидан гапириб, барча совет коммунистларининг эътиқод ва туйғуларини изҳор қилди. Бу анжуман Леонид Ильич Брежневнинг фаолияти ва шахсий хизматларига юксак баҳо берганлиги съездда ҳозир бўлган меҳмонларда жуда катта таассурот қолдирди. Л. И. Брежневнинг партияга раҳбарлик қилиш соҳасида иш олиб бораётган ўртоқлари ҳам, шаҳар ва қишлоқлардаги оддий совет меҳнаткашлари, қуролли кучлар ва зиёлиларнинг вакиллари ҳам шу ҳақда гапирдилар. Улар КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг буюк шахсий фазилатларини — ленинча раҳбарлик услубини, меҳнатдаги зўр ғайратини, фидокорлигини, халқ манфаатлари тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганлигини, камтарлиги, самимияти ва айни вақтда талабчанлигини, коллективнинг ишини ташкил эта билиш, ҳамманинг куч-ғайратини муштарак вазифаларни ҳал этиш йўлида бирлаштиришдан иборат ажойиб қобилиятини таъкидлаб ўтдилар. Ўртоқ Л. И. Брежневга нисбатан якдиллик билан изҳор қилинган иззат-ҳурмат, самимият ва қувонч туйғулари ҳаммани завқлантирди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг буюк хизматлари, унинг раҳбар сифатидаги талант ва қобилияти, битмас-туганмас ғайрат-шижоати — КПСС бутун коллектив ишининг ажралмас таркибий қисмидир. КПСС бажараётган бутун фаолиятда ленинча принцип ва нормалар ўзининг тўлиқ ифодасини топганлигини, бу фаолият чинакам коллектив раҳбарлик муҳитида амалга оширилаётганлигини XXV съезд ёрқин намойиш қилди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг ўзи шубҳасиз энг атоқли раҳбардир. У буюк коммунистик коллективнинг марказий сиймосидир. Шунинг учун ҳам у ҳозир эгаллаб турган масъулиятли лавозимга кўтарилди.

Мақолада уқтириб ўтилганидек, совет жамияти демократизми КПСС XXV съездининг ишида худди кўзгудагидек акс этди, съезд коммунистлар партиясининг бу жамиятдаги ғоят юксак обрў-эътибори ва раҳбарлик ролини намойиш қилди. Мақолада яна бундай дейилади: Съездда қатнашган барча кишиларнинг бирлиги, қардошлиги ва идеалларининг муштараклиги тўла куч билан намоён бўлди. Социализм эришган ғоят шарафли ғалабаларнинг бири ҳам ана шундадир.

«Гранма» газетаси яна қуйидагиларни ёзади: КПСС XXV съездини ҳақли суратда интернационалистлар съезди деб атайдилар. Съезд Ленин партиясининг пролетар ва социалистик интернационализм принциплари ҳамда идеалларига чексиз содиқ эканлигини яна бир марта тасдиқлади. Бу садоқат Л. И. Брежневнинг докладида алоҳида таъкидлаб ўтилди.

«Гранма» газетаси мақоланинг охирида съезд делегатлари Куба Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари — Куба Компартияси делегациясининг бошлиғи Фидель Кастрони қардошларча самимият билан кутиб олганликлари ҳақида ёзади. Ленин партиясининг олий органи, деб уқтириб ўтади газета, Совет Иттифоқи билан Куба ўртасидаги дўстлик, бирдамлик ва мустаҳкам бирликни янада кучайтиришга интилаётганлигини изҳор қилди.

(ТАСС).

СОФИЯДА ҚАБУЛ

СОФИЯ, 3 март. (ТАСС). БКП Марказий Комитетининг биринчи секретари, БХР Давлат кенгашининг Раиси Т. Живков кеча социалистик мамлакатлар қардош партиялари Марказий Комитетлари секретарларининг навбатдаги кенгаши муносабати билан бу ерда меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Марказий Комитет секретари Б. Н. Пономаревни ҳамда КПСС Марказий Комитетининг секретарлари К. Ф. Катушев ва М. В. Зимянинни қабул қилди.

БКП билан КПСС ўртасидаги, ҳар иккала давлат ва халқ ўртасидаги қардошларча дўстликни, алоқа ва ҳар томонлама ҳамкорликни янада кучайтириш масалалари юзасидан самимий дўстона вазиятда суҳбат бўлиб ўтди.

Учрашувда БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари А. Лилов ва БКП Марказий Комитетининг аъзоси М. Балев, шунингдек СССРнинг БХРдаги элчиси В. Н. Базовский иштирок этдилар.

Социалистик мамлакатлар қардош партиялари Марказий Комитетлари секретарларининг кенгаши

СОФИЯ, 3 март. (ТАСС). Кеча социалистик мамлакатлар қардош партиялари Марказий Комитетларининг идеология ва халқаро масалалар билан шуғулланувчи секретарларининг кенгаши иш бошлади.

Кенгашда Болгария Коммунистик партияси, Венгрия Социалистик ишчи партияси, Германия Бирлашган социалистик партияси, Куба коммунистик партияси, Монголия Халқ-революцион партияси, Польша Бирлашган ишчи партияси, Руминия Коммунистик партияси, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Чехословакия Коммунистик партиясининг вакиллари иштирок этмоқдалар.

Кенгашни БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Г. Филипов очди.

КАПИТАЛ ДУНЕСИ:

СИНФИЙ ЖАНГЛАР

КАПИТАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРДАГИ МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ЎЗ ҲУҚУҚЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ВА МОНОПОЛИЯЛАР БЕБОШЛИГИГА ҚАРШИ КУРАШИ КЕНГАЙИБ БОРМОҚДА.

● **МАДРИД.** Испания деҳқонларидан юз мингга яқин киши тўққиз кун аввал бошланган курашни давом эттирмоқда. Улар ҳукуматдан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш нархини оширишни, монополияларнинг ва маҳсулотларни сотиб олувчи воситачиларнинг бебошлигига чек қўйишни талаб қилмоқдалар. Деҳқонлар Испания йўлларига, асосан мамлакатнинг шимолий ва марказий вилоятларидаги йўлларга 50 минг трактор чиқариб, йўл ҳаракатини тўсиб қўйдилар.

Деҳқонлар йиғилиш эркинлиги, деҳқон уюшмаларини тузиш эркинлиги берилсин, ўз болаларимизнинг билим олиши учун имконият вужудга келтирилсин, медицина ёрдами яхши йўлга қўйилсин, деб талаб қилмоқдалар.

● **ПАРИЖ.** Градиньян шаҳридаги (Жиронда департаменти) «Трико Сен-Жозеф» тўқимачилик фабрикасини ишғол қилган иш ташловчиларга нисбатан полиция сурбетларча ҳуруж қилган эди. Меҳнаткашлардан беш минг киши полициянинг ана шу ҳуружига қарши норозилик билдириб, Бордо кўчаларига чиқди.

Корбей-Эссонн шаҳридаги (Эссон департаменти), «Шапель-Дароблэ» қоғоз фабрикасининг ходимлари 24 соатлик забастовка ўтказдилар. Улар маъмуриятнинг 250 ишчини, шу жумладан касаба союз активларини ишдан бўшатиш ниятига қарши қатъий кураш олиб бормоқдалар.

● **АММОН.** Иорданда давлат хизматчиларидан 50 минг киши иш ташлади. Улар иш ҳақининг оширилишини ва меҳнат шароитларининг яхшиланишини талаб қилмоқдалар. Иш ташловчилар орасида алоқа, ҳаво транспорти хизмати, шаҳар муниципалитетларининг ходимлари бор. (ТАСС).

ХАЛҚАРО МАВЗУДА СУҲБАТЛАР

ПОКИСТОН САЙЛОВ АРАФАСИДА

7 март куни Покистондаги ўттиз миллиондан ортиқ сайловчи парламентнинг қуйи палатаси — Миллат мажлиси депутатларини ,шундан яна уч кун кейин, 10 март куни эса вилоятларнинг қонун чиқарувчи мажлислари депутатларини сайлаши лозим.

Сайлов муддати яқинлашган сайин сайлов олди кураши тобора қизғин тус олмоқда. Рақобат қилаётган томонлар баъзан мунозарада қизишиб кетиб, оғзаки далилларнигина эмас, ҳатто куч ҳам ишлатмоқдалар. Натижада улар ўртасида келиб чиқаётган чинакам муштлашув оғир оқибатларга сабаб бўлмоқда. Масалан, оппозициячи партиялар Мултанда уюштирган суронли намойиш вақтида ҳукмрон Покистон Халқ партиясининг арбобларидан бири ўлдирилди. Бунга жавобан Халқ партиясининг бир гуруҳ аъзолари оппозиция раҳбарларидан бирининг машинасини тошбўрон қилишди. Шу тўқнашув оқибатида бир неча киши жароҳатланди. Бундай ҳодисалар тез-тез бўлиб турибди. Бу эса бўлажак сайлов муносабати билан мамлакатдаги синфий кураш жуда кескинлашганидан далолат беради. Сайловда ҳаммаси бўлиб 20 сиёсий партия ва гуруҳ қатнашади. Аммо асосий кураш бош министр З. А. Бхутто бошчилигидаги Покистон Халқ партияси билан оппозициядаги ўнг йўналишга мансуб тўққизта етакчи партияни бирлаштирган Покистон миллий уюшмаси ўртасида қизғин тус олди. Бирлашган ўнг оппозиция вужудга келганлиги — сиёсий кучлар жойлашувидаги янги хусусиятдир.

Гарчи сиёсий обзорчилар ҳозирнинг ўзидаёқ Покистон Халқ партиясининг ғалабасига шубҳаланмаётган бўлсалар-да, улар оппозициячи блок депутатлик ўринларининг 30 процентгача бўлган қисмини олиши мумкин, деган тахминни айтмоқдалар. Бу эса хатарли чегарадир, чунки конституцияга мувофиқ муҳим қонунларни (жумладан, конституцияга киритиладиган тузатишларни (парламент орқали тасдиқлаб олиш учун овозлардан учдан икки қисми зарур бўлади.

Сайлов олди кураши шу қадар кескинлашганлигининг сабаби нима? Қайси масалалар атрофида кураш олиб борилаяпти? Қандай проблемалар ҳукумат билан оппозиция ўртасида мунозарага сабаб бўлаётир?

Маълумки, Покистон Халқ партияси Яҳёхоннинг ҳарбий режими қулаганидан кейин 1971 йил охирларида ҳокимият тепасига келди. Аммо бу партия бир йил аввалроқ мамлакатдаги биринчи умумий сайловда катта ғалаба қозониб, ҳукумат тузиш ҳуқуқини олган эди. Бхутто партияси ўша пайтдаги ҳарбий-феодал тузумнинг халққа зид сиёсатига кескин қарши чиққанлиги ва илғор социал-иқтисодий ўзгартишларнинг катта программасини таклиф этганлиги туфайли шу ғалабага эришган эди.

Покистон Халқ партияси ҳокимият тепасида турган беш йилнинг якунлари хусусига келсак, ўтган давр ичида муайян муваффақиятларга эришилди ,баъзи бир ислоҳотлар амалга оширила бошланди. Масалан, саноатнинг ўнта етакчи тармоғи, жумладан металлургия ва машинасозлик саноати давлат ихтиёрига олинди. Хусусий банклар ва страхование компаниялари давлат назоратига ўтди. Покистон Халқ партияси давлат секторини афзал кўргани ҳолда, аралаш экономика йўлини тутмоқда, бу сектор кейинги йилларда ўз позицияларини анча мустаҳкамлаб олди. Давлат секторини барпо этишда Покистонга Совет Иттифоқи анчагина ёрдам берди. Бизнинг мамлакатимиз кўмаги билан, масалан, Карочи шаҳри яқинида йилига 1 миллион тоннадан ортиқ пўлат ишлаб чиқарадиган Покистонда биринчи замонавий металлургия заводи қурилди.

Помешчикларнинг ер-мулки ҳажмини чеклайдиган ер ислоҳотини қишлоқ меҳнатчилари мамнуният билан кутиб олдилар. Ерсиз ва оз ерли деҳқонларга помешчиклардан тортиб олинаётган ортиқча ер тақсимлаб берилмоқда. Илгари деҳқонлардан ўзлари учун солиқ йиғиб оладиган, ўзлари суд ўтказадиган ва ҳукм қилинганларни ўз турмаларига қамаб қўядиган, ўзларининг жазоловчилари бўлган шайхлар, сардорлар ва шу сингари бошқа маҳаллий феодал ҳукмдорларнинг «сардори» деб аталган системаси қонун йўли билан тугатилди.

Ўн гектаргача суғориладиган, 20 гектаргача суғорилмайдиган миқдорда чоғроқ ерлардан солиқ олиш бекор қилинди. Шаҳарлардаги меҳнаткашларнинг социал ҳуқуқлари кенгайтирилди, касаба союзлари фаолиятига доир чеклашлар бекор қилинди, иш ташлашга ижозат берилди. Минимал иш ҳақи оширилди.

Шу тадбирлар прогрессив характерга эга эканлиги ҳеч кимни шубҳалантирмайди. Аммо бу тадбирларнинг амалга оширилиши ички ва ташқи реакцион кучларнинг қаттиқ қаршилигига дуч келмоқда. Ташқи кучларга келганда, Ғарб мамлакатларидаги иқтисодий кризис ва пулнинг қадрсизланиши мамлакат экономикасига фалокатли таъсир кўрсатди. (Чунки Покистон кўп жиҳатдан шу мамлакатларга қарам бўлиб қолган). Мамлакетнинг ташқи қарзи 5,3 миллиард долларга етди, кейинги ярим йил мобайнида ташқи савдо камомади 600 миллион доллардан ошиб кетди.

Феодаллар билан капиталистлар ислоҳотларга жон-жаҳдлари билан қаршилик қилмоқдалар. Масалан, аграр ислоҳот деҳқончилик қилинадиган ерларнинг атиги 6,5 процентида ўтказилганлиги, қишлоқларда тахминан 55 миллион киши яшаб тургани ҳолда улардан атиги 131 минг оилагагина ер участкалари ажратиб берилганлиги ҳам шу билан изоҳланади. Саноатнинг бир қанча тармоқлари давлат ихтиёрига олинишига қарамай, саноатнинг тўртдан уч қисми ҳамон капиталистлар қўлида қолиб келаётганлиги, деярли бутун чакана савдони ва улгуржи савдонинг катта қисмини хусусий савдогарлар назорат қилиб турганлиги эса ҳукуматнинг хусусий капиталга ён бераётганлигини кўрсатади.

Бхутто ҳукумати бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашмаслик ҳамда барча мамлакатлар билан ва аввало, қўшни мамлакатлар билан тенг ҳуқуқли, ўзаро манфаатли муносабатларни ривожлантириш принципини ўз ташқи сиёсатининг асоси қилиб олиб, Жанубий Осиё кичик қитъасида кескинликни юмшатиш ишида муайян муваффақиятларга эришди. Ҳиндистон билан дипломатия муносабатлари тикланди, Афғонистон билан муносабатларни нормаллаштириш жараёни бошланди, Бангладеш билан муносабатлар ўрнатилди ва ривожлантирилмоқда. Мамлакат ҳамон СЕНТО блокида қолиб келаётган бўлса-да, СЕАТО блокидан чиқди.

Ҳукмрон партия сайловга ана шундай сиёсий бисот билан келди.

Илгари реал ҳокимиятга эга бўлмаган оппозициячи блок эса Покистон Халқ партиясининг программасига бирон-бир конкрет ва конструктив программани қарши қўя олмаслиги табиий эди. Шу сабабли у қуруқ ваъдалар билан чекланишга мажбур бўлди. Қуйидаги ҳолатга эътибор беринг: покистонликларнинг 80 проценти саводсиз эканлиги сабабли сайлов бюллетенида номзоднинг исми ва партиянинг номи ёнига рамзий белги, масалан, дарахт, тарози, қилич ва шу сингариларнинг тасвири қўйилади. Оппозициячи блок, афтидан плугни ўз символи қилиб танлаб олганлиги бежиз эмас: бу блок шу тариқа бу ерда кўпчиликдан иборат бўлган қишлоқ аҳолисини ўз тарафига жалб этишни кўзда тутмоқда. Оппозиция раҳбарлари экономикадаги тушкунлик, нарх-навонинг ошиши ва шу кабилар учун ҳукуматни танқид қилиш билан айни бир вақтда ҳукмрон партия билан ислом масалалари юзасидан мунозара бошлашга уриниб кўрдилар. Айтиш керакки, бу нарса аввал уларга қўл келди. Аммо кейин аҳвол ўзгарди. З. А. Бхуттонинг ўзи ҳам, шунингдек Покистон Халқ партиясининг бошқа раҳбарлари ҳам ўз сайлов олди нутқларида кимнинг ислом олдидаги хизматлари кўплигига эмас, балки социал-иқтисодий ўзгартишларга асосий эътиборни қарата бошладилар. Чунки «Покистон таймс» газетаси ёзганидек, халқ аввало нон, ёғ, уй-жой олишга, болаларни ўқитишга ва шу кабиларга кўпроқ қизиқади.

Бинобарин, юқорида айтиб ўтганимиздек бу ердаги сиёсий кузатувчилар ҳукмрон Покистон Халқ партиясининг ғалабаси деярли нақд деб ҳисобламоқдалар. Сайлов эса беш йил мобайнида ўтган ислоҳотларга халқ қандай баҳо бераётганлигини кўрсатиши лозим. Шу билан бирга сайлов бюллетенлари ўнг маслакдаги оппозициячи кучлар Покистон аҳолиси орасидаги таъсирини ҳали қай даражада сақлаб қолаётганликларини аниқлаб беради.

Г. БАЙКОВ,
ТАСС мухбири.

Исломобод.

АХБОРОТ
ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИНИНГ ХАБАРЛАРИДАН

ГАЗЛАМАГА МУКОФОТ

Наманганддаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» номли шойи газламалар комбинати маҳсулот ҳажми жиҳатидангина эмас, балки унинг сифати билан ҳам машҳур бўлиб бормоқда. Шу йилнинг бошларида халқ истеъмол моллари энг яхши намуналари Бутуниттифоқ павильони Ўзбекистон филиалининг эксперт совети комбинатда ишлаб чиқарилган маҳсулот турларини юксак даражада, деб топди. Комбинат ижодий коллективи — рассомлар, йигирувчилар, тўқувчилар, пардозловчилар ва бошқа касб эгалари меҳнатининг самараси — етти турдаги газлама мукофотга сазовор бўлди. «Кўйлаклик», «Чевар» ва «Леся» артикулдаги газламалар шулар жумласидандир.

ҚУВАНИНГ ЯНГИ ДАРВОЗАСИ

Бу қадимий шаҳарнинг архитектура қиёфасига яна бир янгилик қўшилди: автовокзал ишга туширилди. Бу ерда ҳафсала ва нозик дид билан безатилган катта кутиш зали, автомобиль йўл узелининг диспетчерлик бўлими хоналари, шофёрлар дам оладиган хоналар бор. Энди Қува билан Фарғона водийси ва Қирғизистоннинг ҳамма йирик шаҳарлари ўртасида автобуслар қатнайдиган бўлди.

ПИШИҚ ПЛАШЧЛАР

Бухородаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси эркаклар учун ана шундай плашчлар тайёрлай бошлади. Полиэстер — янги синтетик газлама бўлиб, ундан тикилган кийим хушбичим, ғижим бўлмайдиган, ювилиши осон бўлади. Плашч фасонини Тошкент моделчилари ишлаб беришган. Бу йил бухоролик тикувчилар магазинларга дастлабки бир неча минг янги плашч юборадилар.

САМАРАЛИ ИЗЛАНИШЛАР

«Ўзбектекстильмаш» марказий тадқиқот лабораториясининг мутахассислари мароқли янгиликни таклиф этишди: энди аниқ қуйманинг прессформалари металлдан эмас, балки пластмассадан тайёрланади. Илгари юқори малакали фрезерчи битта формани тайёрлаш учун бутун смена давомида меҳнат қилар эди, энди бир ойлик стажли ишчи бу ишни бир неча минут ичида бажаради. Прессформа тайёрлаш учун керакли пластмасса рецептини ҳам бирлашма лабораториясида ишлаб чиқилди. Пластмассадан ясалган, дастлабки бешта прессформани жорий этишнинг ўзидангина йилига салкам 40 минг сўм иқтисодий наф олинадиган бўлди.

МАҲСУЛОТ — САККИЗ МАМЛАКАТГА

Янгийўл пахта тозалаш заводи Руминияга тўқимачилик хом ашёси юбора бошлади. Шу билан завод ўз маҳсулотини дунёнинг саккизта мамлакатига юборадиган бўлди. Корхонадаги асбоб-ускуналар модернизация қилинганлиги туфайли унинг маҳсулотига талаб кучайди. Коллектив ўртасида «Сифат беш йиллигига — ишчи кафолоти» деган шиор остидаги мусобақа қизғин тус олди.

ҲЕЧ КИМ, ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ

УЧРАШУВ

Ғайбулла Бақоевни кейинги йилларда қанд касаллиги анча қийнаб қўйди. Касаба союз ташкилоти унга Львов шаҳридаги «Великий Ленин» санаторийсида дам олиш учун путёвка берди. Ғайбулла ака санаторий ошхонасида тушлик қилиб ўтирганда қўшни стол ёнидаги барваста, сочларига оқ оралаган киши унинг диққатини ўзига тортди. Унга такрор-такрор қаради. Сўнгра ёнига бориб сўради:

— Кечирасиз, сиз 913-гвардиячи ўқчи полкда жанг қилмаганмисиз? — Ҳа, Ғайбулла ака янглишмаган эди. Қаршисида собиқ командири жилмайиб турарди. Ўртоқ командир, соғ-саломатмисиз?!

— Ғайбулла, дўстим, омонмисан? — Дам олувчиларни ҳайрон қолдириб икки собиқ жангчи кучоқлаша кетди.

Ғайбулла Бақоев ҳам, ҳозир Львов шаҳар Суворов кўчасида истиқомат қилаётган истеъфодаги полковник Л. И. Вишневецкий ҳам тўлқинланиб сўзлашар, бўлиб ўтган жангларни, жангчиларни эсга олишарди.

...Болтиқ бўйида қаттиқ жанг борарди. Навбатдаги ҳужумга ҳозирлик кўраётган қўмондонлик учун «тил» ниҳоятда зарур эди. Қисм командири разведкачиларга вазиятни тушунтириб, сўнгра харитадан душман истеҳкомларини бирма-бир кўрсатиб бўлгач, таъкидлади:

— Қандай бўлмасин, «тил» олиб келиш керак. Тайёргарлик учун икки соат вақт бераман. Ярим тунда соат 12 да йўлга тушасизлар.

Қоронғи тун. Разведкачилар группасининг командири Л. Н. Вишневецкий жангчиларга қандай ҳаракат қилишни батафсил тушунтирди. Оқ халат кийган разведкачилар «бетараф ер»дан эмаклаб боришар, ракета отилиб, атроф ёришганда улар қорга қапишиб олишар, зулмат чўккач яна йўлда давом этишарди. Ниҳоят, душман истеҳкомлари яқинлашиб қолди. Командир окопда совуқдан дийдираб турган соқчини аниқ кўрди. Командир ишораси билан жангчилар икки томондан окопга баравар сакраб, соқчини бўғиб, оғзига латта тиқишди. Унинг қўл-оёғини боғлаб, навбати билан судрай кетишди. Ҳали «бетараф ер»га етиб келмасданоқ, душман соқчиси йўқолганини сезиб қолди-да, пала-партиш ўқ ёғдира бошлади. Бир неча разведкачи ҳалок бўлди. Лекин қўмондонлик учун зарур бўлган «тил» олиб келинди. Топшириқ бажарилди. Қисм командири Л. Н. Вишневецкий, Ғ. Бақоев ва бошқаларга ташаккур эълон қилди.

Уруш йўллари нақадар машаққатли йўл. Ҳар қадамда жангчини ўлим хавфи кутади. Кенисберг шаҳри учун шиддатли жанг бўлди. Шу жангда Ғайбулла оёғидан ўқ еди. Госпиталда даволаниб, яна сафга қайтди. Унинг кўксини «Жасурлиги учун» ва бошқа медаллар безади. У кейинчалик қисм командири даражасига кўтарилган командирини кўп излади, лекин дарагини топмади. У билан орадан кўп йиллар ўтгач, тасодифан учрашиб қолди.

Ғайбулла Бақоев ҳозир пенсияда, Бухоро областининг Ромитан районидаги Ленин номли колхозда истиқомат қилади. Пенсияда бўлишига қарамай, ҳар йили пилла қурти боқиш мавсуми Ғайбулла аканинг иши билан бошланади. У колхоз инкубаторийсида ишлайди. Истеъфодаги полковник Вишневецкий бир неча марта Ромитанда меҳмон бўлди. Ғайбулла ака ҳам тез-тез Львовга бориб туради.

Х. НАРЗИЕВ.

Тошкент чинни заводи бадиий устахонасида Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейига атаб бир қатор эсдалик совғалари тайёрланмоқда. Суратда: Ўзбекистон ССР халқ рассоми Е. Қорабоев вазага улуғ санани ифодаловчи рақамни ёзаётир.

И. Глауберзон фотоси.

Оила даврасида мутолаа

СОВҒАНИНГ ҚАДРИ

Толибжон ўнинчи синфда ўқийди. Авжи ғурурга, ширин ҳис-туйғулар, катта орзу ҳавасларга тўлиб-тошган пайти. У ўзини тенгдошлари орасида «қаҳрамон» қилиб кўрсатгиси келади. Бироқ у қаҳрамонликни ўзича тушунади. Қизларга ярашиқли совғалар қилади, байрамларда ёппасига ўз ҳисобидан киноға олиб тушади, музқаймоқ ёки печенье олиб беради. Синфдошларидан бири туғилган куни кўпчилик бўлиб совға олишса, шу ҳам буюм бўлдими, деб назари илмайди. Ўқувчилар қурби етмайдиган ноёб нарса совға қилишни таклиф этади, етмаса ўз ёнидан қўшиб юборади. Йигитча аъло ўқиб, аъло хулқи билан ном қозониш ўрнига, пул совуриб ном қозонишни афзал билади. У шундай «қаҳрамон»ликни хуш кўради...

Хўш, Толибжон бу нарсалар учун пулни қаердан олади? Ўзи ҳали ўқувчи. Табиийки, ота-онасидан олади. Уларнинг меҳнат қилиб топиб келган пули эвазига бошқаларни сийлайди. Бола бу тийинлар, сўмлар қаердан келиб, қайга кетаётгани ҳақида чуқур фикр юритиб кўрмайди ҳам.

Ўқувчининг тенгдошларига, ўқитувчиси ва ота-онасига совғаси нимадан иборат бўлиши керак! Унинг ўз қўл кучи билан, истеъдоди билан яратган, ясаган буюми ҳаммани севинтиради, албатта. Аввало, катталар унинг қўлидан бир ҳунар келаётганини кўриб қувонишса, иккинчидан, болалари ҳамиша эслаб унутмаётганини сезиб қувонишади. Афсуски, баъзи мактаб ва боғчаларда байрамлар болалар ва ота-оналар учун ташвишга айланиб қоляпти.

— Ойи, 8 мартда уч сўмдан пул йиғиб ўқитувчига совға оламиз. Қачон пул берасиз? — дейди бир ўқувчи. Она эса боғча опаға нима совға қилиш ҳақида бош қотираётган бўлади. Бошқа дахмазалари ҳам оз эмас. Ниҳоят, у ҳуноб бўлиб, байрам деса зириллаб туради.

Тўғри, тарбиячилар, ўқитувчиларни ҳар қанча алқасак, эъзозласак оз. Бироқ буни бола ўз меҳнати билан ифода этса жуда чиройли чиқади. Ўз ҳунари билан ясаган буюми катталарни беҳад хурсанд қилади. Болаларни кичиклигидан туғилган кунларни эслаш, байрамларда табриклашга одатлантириш жуда яхши. Бироқ бу ота-онанинг меҳнати эвазига бўлиши керак эмас. Катталар буни болаларга уқдиришлари керак. Акс ҳолда, мактаб партасидан кишининг қимматини пул ва қимматбаҳо совға билан ўлчайдиган Толибжон каби катта оғиз болалар пайдо бўлиб қолиши ҳеч гап эмас.

БОЛА КЎНГЛИ

Эркинжон оилада якка ўғил. У ойисидан 1 сўм 70 тийинлик хоккей таёқчасини олиб беришни сўради. Чунки у спортнинг бу турига жуда қизиқади. Она эса боладаги бу ҳавасни илғаб ололмади. Қимматбаҳо велосипед олиб берди-ю, керакли ўйинчоқни олиб бермади.

Тўкин-сочин замонамизда болалар учун ҳамма нарса муҳайё. Болалар парки, театри дейсизми, турли-туман ўйинчоқ, кийим-кечак дейсизми, бари бисёр. Буларда болани бирор соҳага, ўйинга қизиқтириш, ватанпарварлик, ҳунармандликка чорлаш сезилиб туради. Бироқ баъзи ота-оналар буни илғаб олишолмайди. Бола диққатини шундай ижтимоий фойдали нарсаға тортмай, ўзларининг ҳавасларига бўйсундирмоқчи бўлишади. Ваҳолонки, ота-онанинг фикр доираси боланикидан кенг, у ҳали ота-онанинг интилишини яхши тушуниб ололмайди. Натижада қарама-қаршилик бўлиб, фарзанд тарбиясига катта таъсир этиши мумкин.

Тўғри, боланинг ҳамма истагини сўзсиз бажараверишни керак демоқчи эмасмиз. Болага ҳадя этилган совғанинг ҳам тарбиявий ўрни борлигини унутмаслик керак. У қимматбаҳо ёки «оламда йўқ» ягона бўлиши шарт эмас, лекин биринчи навбатда бола учун керакли, муайян тарбиявий мақсадга хизмат қилувчи бўлсин. Ўшанда совғадан кўнгил ўсибгина қолмай, ёш ниҳолнинг маънавий дунёси ҳам озиқланган бўлади. Бу жуда муҳим, албатта.

Қутби НОСИРОВА, журналист.

СПОРТ
ПОЛВОНЛАР БАҲСИ

БУГУН ТОШКЕНТДА КЛАССИК КУРАШ БЎЙИЧА СССР ШАХСИЙ ЧЕМПИОНАТИ БАЙРОҒИ КЎТАРИЛАДИ

Ўлкамизда спорт баҳори йирик мусобақалар билан бошланмоқда. «Оқ олтин» ўлкасининг пойтахтида футбол бўйича ўсмирлар ўртасида халқаро турнир давом этиб турган бир дамда, яна бир катта мусобақага старт бериладиган бўлди.

Пахтакор ўлка номидан кураш майдонида беллашадиган бугунги полвонларимиз жаҳон чемпиони Григорий Гамарник, икки марта жаҳон чемпиони, Мюнхен олимпиадасининг совриндори Рустам Казаков, таниқли курашчилар Рефат Аблаев, Ҳамид Воҳидовларнинг издошларидир. Ўзбекистон терма командаси составида республикада хизмат кўрсатган тренер Юрий Зелениннинг истеъдодли шогирдларидан ёшлар ўртасида жаҳон чемпиони Комил Фатқулин, мамлакат чемпиони Василий Анникин, ўсмирлар ўртасида СССР чемпиони Александр Баранов, СССР Қуролли Кучлари чемпиони Семён Подошник ва бошқалар бор.

Республика кураш федерациясин президиумининг масъул секретари, Бутуниттифоқ тоифасидаги судья А. Либус 1953 йилги шахсий чемпионат, 1961 йилги команда биринчилиги ўтказилишини шундай эслайди: «Эндиги спортчилар ҳам, муҳлислар ҳам яратилган шарт-шароитлардан ҳар қанча фахрланишса арзийди. Биринчи шахсий чемпионатнинг саралаш мусобақалари республикамиз пойтахтида ўтганида мусобақани бир жойда ўтказиш имкони бўлмаган эди».

Бугун «Юбилей» спорт саройининг муҳташам залида бир йўла тўртта кураш гилами ёзилади. Кураш гиламларида эса мусобақа иштирокчилари бўлган 200 га яқин полвон ўзаро беллашади. Чемпионлик номи учун курашадиганлар орасида жаҳон ва Европа чемпионлари, олимпиада ўйинлари совриндорларидан А. Колчинский, Н. Давидян, А. Шумаков, Н. Балбошин, Ф. Мустафин, С. Налбандян, В. Константинов, А. Биков, В. Рязанцев каби кучли курашчилар бор. Уч кун давом этадиган беллашувларда полвонларга омад тилаймиз.

Фельетон

Меҳнаткашлар орзу қилиб келган гўзал турмуш Совет замонасида яратилди. Қайси магазинга кирманг, жондан бошқа ҳамма нарса кўз ўнгингизда. Қайси бозорга борманг, истаган ноз-неъматингизни топа оласиз. Қайси хонадонда бўлманг, тўкин дастурхон устидан чиқасиз, кулгига ошно бўласиз. Қайси киши билан суҳбатлашманг, ғаладонида ғамламаси, камида икки-уч сидрадан кийим-боши борлигига шубҳа қилмайсиз. Булар — тўкинлик, фаровонлик, тўқлик нишонаси.

Бироқ, кун тунсиз, дарё сувсиз бўлмагандек, турмуш баъзан «тўқликка шўхлик»сиз ўтмас экан. Гап ана шундай шўхлик қилавериб, анча зуваласи пишиб қолганлардан бири А. Пискун ҳақида боряпти. У «Ремточмех» комбинатида бор-йўғи уч йил ишлаган бўлса, шундан сўнгги бир йилини шўхлик қилиб ўтказди. Қанақа шўхлик, дейсизми? Келинг, яхшиси бу саволга унинг ўзи жавоб қилақолсин.

КЕЧИККАН АРЗ

— Комбинатга ишга кирганимда эгнимиз бут, дастурхонимиз тўкин эди. Икки йил қандай шўхлик қилишни билмай роса зерикдим. Ўйлаб қарасам, пешана тириштирмасдан ҳам мўмайгина пул топиш мумкин экан. Касбим диспетчер-кассирлик эмасми, кассаға топшириладиган пулдан бир қисмини чўнтакка ура бошладим. Бунинг йўли хамирдан қил суғургандай осон. Реестрда кўрсатилган 160 сўм 100 сўм қилиб тузатилса, бир зумда 60 сўм жиғилдонга тўғри бўлиб турибди-да. Шундай қилиб деңг, бир неча ой ичида катта рақамларни кичиклаштиришга бинойидай қўлим келиб қолди. Бир маҳал чап чўнтагимни қарасам — лиқ тўла пул. Ҳаловатим йўқолди. Кечалари туриб пулимнинг жойидалигини текшириб кўраман. Икки кун зўрға чидадим. Учинчи куни магазинга югурдим. Ўзимга қимматбаҳо шуба, эримга костюм-шим, қизимга бошдан-оёқ усти бош сотиб олдим. Эрим ҳайрон, қизчамнинг оғзи қулоғида, ўзимнинг оёғим олти, қўлим етти.

— Буларни қайси пулларга олдинг, — ажабланиб сўради эрим. — Ахир, маошингнинг ўзига шунча нарса келмайди-ку. Ёки мендан яшириб юрган пулларинг бормиди?

— Икки қўллаб олиб келиб берганимдан кейин, мени мақтаб-мақтаб киявермайсизми, — ишшайиб туриб, бурро-бурро жавоб қилдим мен. — Буларни осмондан тушган пулга олдим. Узумини енг-у боғини суриштирманг, Шунда барака топасиз...

Яна ўйлаб кетаман. Миям тез ишлай бошлайди. Хў-ўш, 200 нинг битта нолини секин олиб ташласам-чи — бу 180 сўм соф фойда деган гап. Агар 190 нинг тўққизини ноль қилиб тузатсам-чи, 90 сўм ёнга қолади. Ўлма-ей, дейман ўзимга-ўзим, аёл бошинг билан шунча журъатингга қойил. Тўғри-да биров мушугингни «пишт» демагандан кейин нафсинг ҳакалак отаверар экан.

Тарки одат — амри маҳол, деганларига энди ишондим. Ҳужжатларга қойилмақом қилиб чекилган имзоларим эвазига обрўйим ҳам ошиб борарди. Қандай обрў, дейсизми? Ҳалиги пулларга фақат ўзим учун 2 минг сўмлик кийим-кечак олдим. Ишхонадами, кўча-кўйдами импортний кийимларимни кўрганлар ишонасизми, сурат бўлиб қотиб қолишарди. Улар ажабланиб туришар, мен эса гердайиб ўтиб кетардим. Шунинг ўзи катта обрў эмасми? Ахир, мен ана шу обрўга эришиш учун озмунча пул сарфладимми?!

Энди оғзим ошга етганда фалокат оёғим остидан чиқиб қолди. Мен имзо чеккан ҳужжатлар ревизорнинг қўлига тушган эди. Тошмеҳр одам экан. Кўз ёшимга, ёлворишларимга қулоқ солмади. Уч кунгача чўт қоқиб, чарчамади. Ҳаммаси бўлиб 9104 сўму 20 тийинни гумдон қилган эмишман. Ишимни зудлик билан терговга оширди. Терговчи эса судга. Суддагилар ҳам ревизордан қолишмас эканлар. Арзи-додим билан бу ерда ҳеч ким қизиқмаяпти. Хўш, ўзингиз айтинг, энди менга ким ёрдам беради?..

Кўрдингизми, давлатнинг 9 минг сўмдан зиёд пулини ўзига сингдириб юборган кимса боши деворга урилганда сувдан қуруқ чиқмоқчи бўлиб турибди. Унинг шўхликларига ўз вақтида чек қўймаган комбинат маъмурияти ҳам энди жиноятчи сифатида қора курсида ўтирган А. Пискунга заррача ёрдам беролмаслиги аниқ.

Абдунаби МАННОПОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

«ГАПИРАДИГАН» ҚУШЛАР КОНКУРСИ

Табиатни муҳофаза қилиш Харьков области жамияти сайроқи ва хушсурат паррандалар ҳаваскорлик секциясининг аъзолари «гапирувчи» паррандаларнинг ажойиб мусобақасини ўтказди. Тўтиқушлар, қарғалар, ҳаккалар, майналар, сойкалар, ҳатто канарейка ўз «маҳоратини» намойиш қилиб кўрсатди.

Стивенсоннинг «хазиналар ороли»дан бўлган тўтиқуш бу мусобақа иштирокчилари билан таққос қилинганда, бамисоли соқовга ўхшаб кўринган бўлур эди. Харьковлик В. Ф. Боярчукка қарашли Африкадан келтирилган тўтиқуш меҳмонларга ҳурмат-эҳтиром билан: «Хуш келибсиз!, ким келди?, ишингиз қалай? Менинг отим Жако, чой ичасизми?» деб гапира олади. Ўз соҳибига у «Салом дўстим!, чўмиламизми?» деб бўлакча муомала қилади.

А. С. Павликовскийнинг хонадонида яшовчи Ҳиндистон майнаси бегона кишиларни кўрганида, кўкрак қафасини ҳавога тўлдириб, патларини хурпайтириб, баланд овоз билан: «Сима, ким бўлди у?» деб хитоб қилади. Аммо у шу заҳотиёқ ишонч билан: «Мен Гришаман... Гриша яхши!» деб хабар қилади.

Врач Б. А. Симоновнинг Кузя лақабли амазонкалик тўтиқуши ўзининг «билимдонлиги» билан кишиларни айниқса ҳайратда қолдирди. У юздан ортиқроқ сўзни гапира олади. Ҳатто у: «Барча паррандалар яшайди шохда, биргина мен қафасдаман» деб шеър ҳам ўқийди. Кузя «энг яхши гапдон» деган унвонга сазовор бўлди. Унга парранда хуш кўрадиган бир халта кедр ёнғоғи мукофот қилиб берилди.

В. ГАТАШ, ТАСС мухбири.

Харьков.

ЎСМИРЛАР ЎРТАСИДА ХАЛҚАРО ТУРНИР

ГРУППА ПЕШҚАДАМИ

Ўсмирлар ўртасида халқаро турнир иштирокчилари бугун группа ғолиблиги учун сўнгги тур ўйинларини ўтказишади. Ўтган куни эса навбатдаги учрашувлар бўлиб ўтди. Тошкент областининг «Қибрай» спорт комплекси футбол майдонида Ўзбекистон ва СССРнинг биринчи терма командаси ўзаро куч синашди. Бу ўйинда дарвозалар дахлсиз қолди. Очколар эса баҳам кўрилди. Ўйиндан кейин тепиладиган 11 метрли жарима тўпларини нишонга олишда СССР командаси ғалаба (4:3) қилди. Шу билан СССРнинг биринчи терма командаси футболчилари олти очко жамғарган ҳолда биринчи группа ғолиби бўлиб олди. Терма команда футболчиларининг учрашувларда жарима тўпи тепишини ҳам ўрнига қўйишаётганини (17-9) ҳисобга оладиган бўлсак, қолган командаларнинг биринчи ўринга даъвогарлигига ўрин қолмайди.

Чирчиқдаги «Химик» стадионида Венгрия—Финляндия командалари мусобақалашишди. Бу ўйинда Венгрия футболчилари дарвозага ягона тўп киритиш билан устун келдилар. Иккинчи группада ҳам икки учрашув бўлди. Бунда СССРнинг иккинчи терма командаси билан чехословакиялик футболчилар «Трактор» стадионида куч синашишди. Ўйинда ҳисоб очилмади. Тошкент областининг «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози стадионида эса, ГДР футболчилари Болгария командаси устидан 1:0 ҳисобида муваффақият қозонишди. Шу тариқа болгар футболчилари ҳам икки очко билан ўйинларни тугатишди. Сўнгги тур олдидан ўйинлар жадвали қуйидаги манзара олди.

	Ю	Д	М	Т	О
Биринчи группа					
СССР-1	2	2	0	6-2	6
Ўзбекистон	1	2	0	4-3	4
Польша	1	1	1	6-5	3
Венгрия	1	1	1	3-3	3
Финляндия	0	0	3	2-8	0
Иккинчи группа					
ГДР	2	1	0	8-1	5
ЧССР	1	2	0	4-2	4
СССР-2	1	2	0	3-1	4
Болгария	1	0	3	3-7	2
Украина	0	1	2	2-9	1

Сўнгги тур учрашувларидан кейин иккинчи группа командалари мавқеида ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Б. БАКЛУНОВ, мусобақа бош судьяси.

Суратда: СССР-1 ва Венгрия терма командаларининг учрашув пайти.

Е. Ботиров фотоси.

УЛАР МЕХАНИЗАТОР БЎЛАДИЛАР

«Узсельхозтехника» район бўлимлари ҳузурида очилган курсларда Фарғона область қишлоқ меҳнаткашларидан саккиз юздан кўпроқ киши таълим олмоқда. Улар бу ерда трактор, пахта териш агрегатларини бошқаришни ўрганадилар, чорвачилик фермаларида ишлаб турган машиналарнинг механизмларини ўрганадилар. Курсларда «Узсельхозтехника» бўлимларининг тажрибали инженер-механиклари, ҳунар-техника билим юртларининг ўқитувчилари назария ва практикадан дарс бермоқдалар.

«Узсельхозтехника» бирлашмасининг Бағдод, Охунбобоев, Олтиариқ бўлимларида механизаторларни тайёрлаш уюшқоқлик билан ўтказилмоқда. Шу ойда қарийб икки минг беш юз кишидан иборат янги отряд Фарғона области колхоз ва механизаторларининг сафига қўшилади.

Редактор ўринбосари Х. ЕДГОРОВ.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Фигурали учиш бўйича жаҳон чемпионати. Эркин программа (аёллар). 12.00 — Миллионлар ленинча университети. 12.30 — «Кумуш карнай садолари» (музикали фильм). 15.25 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Сўз — олимларга. 16.15 — «Бэк-Кап оролининг сири» (бадиий фильм). 17.35 — Концерт. 18.00 — Фан. Техника. Тараққиёт. 18.30 — «Объектив». 19.00 — Янгиликлар. 19.10 — «Ғаройиб ёз» (бадиий фильм). 20.50 — Концерт. 21.00 — Бизнинг биография, 1934 йил. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Фигурали учиш бўйича жаҳон чемпионати. Спорт рақслари (эркин программа). 00.30 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Адабиёт. 12.00 — Қувноқлар даврасида. 12.30 — «Доктор Абстнинг тажрибаси» (бадиий фильм). 18.30 — Болалар учун телефильм. 18.55 — Мусобақа туфайли туғилган. 19.20 — Иқтисод ва тежамкорлик учун. 19.45 — «Ахборот». 20.00 — Оламга саёҳат. 21.20 — «Нурхон» (спектакль). 22.00 — «Вақт» (Москва.) 22.30 — Спектаклнинг давоми.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Болалар учун фильм. 19.30 — Ўқитувчилар учун консультация. 19.50 — Футбол бўйича ўсмирлар ўртасида VII халқаро турнир. «Финляндия» — «Ўзбекистон» (2-қисм). 20.30 — Янгиликлар. 20.50 — Реклама. 21.05 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. «1920 йилда туғилган...». 21.35 — Чизма геометрия.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — А. Пўлат шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 9.30 — Оммавий қўшиқлар. 11.15 — Мусобақани ташкил этишнинг ленинча принциплари. 11.30 — Топишмоқли концерт. 12.10 — «Узбекистан индустриальный». 13.00 — Конимех чорвадорларининг сўзи. 13.30 — Иттифоқчи республикалар эстрадаси. 14.00 — Социалистик мусобақа — ютуқлар гарови. 16.10 — Ёшлар учун концерт. 19.00 — Саломатлик — туман бойлик. 19.20 — «Юность Узбекистана». 20.00 — Халқаро аҳвол: саволлар ва жавоблар. (Москва). 20.45 — Сўнгги ахборот. 21.15 — Футбол бўйича ўсмирлар ўртасида VII халқаро турнир. «Ўзбекистон» — «Финляндия». 22.00 — Чорвадорлар учун концерт. 22.30 — Халқаро ишчилар синфи ва идеологик кураш. 22.40 — У. Назаров. «Армон» (повесть асосида радиоинсценировка).

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 4/III да Севги ҳақида қисса, 6/III да Севги ҳақида қисса (12.00), Риголетто (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/III да Олтин девор, 5/III да Оқшомдан тушгача, 6/III да Қор маликаси (кундуз), Қиёмат қарз (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 4/III да Йиллар ўтиб, 5/III да Кўнгли ёш кариялар, 6/III да Гулбаҳор қани?

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/III да Ишқ қурбонлари (19.30), 5/III да Ишқ қурбонлари (16.00), 6/III да Ишқ қурбонлари (12.00).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «ГРУЗИЯ ЦИРКИ» коллективи ҳамда «ЎЗБЕКИСТОН ЙИГИТЛАРИ» коллективининг чиқишлари (19.30).

Кино

Ҳимоя учун сўз — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 12, 13, 19, 21.00), «ДРУЖБА» (17.40, 19.20, 21.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12, 14, 21.30), ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

Ганг узра тонг — «НУКУС» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45), «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Коммунист ҳақида қисса (10, 21.00), Яшаш учун яшаш (кундуз ва кечқурун): — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Нодирабегим — «КЎКЧА» (11, 13, 15, 17.00).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА
СССР халқлари драматургиясининг фестивалига бағишланади
ТЕЗ КУНДА
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
МАР БАЯЖИЕВ асари
К. НИЗОМОВ таржимаси.
«ТЎЙ МУБОРАК, ҚАРИ ҚИЗ!»

Саҳналаштирувчи режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Б. ИХТИЁРОВ.

Рассомлар — Р. ТУМАНКОВ, А. БАТИКОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ
А. С. ПУШКИН НОМЛИ ТИЛ ВА АДАБИЁТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

сектор мудирлари: текстология, ўзбек тили тарихи, рус тили, терминология.

КОНКУРС МУДДАТИ — 1 АПРЕЛГАЧА.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент-ГСП, 700000, Гоголь кўчаси, 70-уй, А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёт институти, 123-хона.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
БОТАНИКА ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кичик илмий ходимлар: Нурота чала саҳро станциясига ботаник ихтисоси бўйича; ўсимликлар физиологияси ихтисоси бўйича дуб ўсимликлари лабораторияси.

КОНКУРС МУДДАТИ — 2 АПРЕЛГАЧА.

Ариза ва ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри, ГСП, Хўжаев кўчаси, 32-уй.

РЕСПУБЛИКА РУС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра доцентлари, катта ўқитувчилари, ўқитувчилар: КПСС тарихи ва сиёсий иқтисод, фалсафа ва илмий коммунизм, педагогика ва психология, рус тили ва адабиёти таълими методикаси, рус тили курси пропедевтикаси, фонетика, лексика, морфология, ҳозирги замон рус тили синтаксиси, рус тили диалектологияси ва тарихи, рус адабиёти курсининг пропедевтикаси, рус адабиёти, умумий тилшунослик, нутқ маданияти ва техника воситалари, жисмоний тарбия ва спорт.

КОНКУРС МУДДАТИ — 1 АПРЕЛГАЧА.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри-110, Литературная кўчаси, 4-уй.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бўйича Давлат комитети раҳбарлиги, партия бюроси ва маҳаллий комитети аппарат ходими М. Жунаевага отаси Беглар ЖУНАЕВнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 ✶ ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача Эълонлар — 338142.

Р. 03227. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. — 53.